

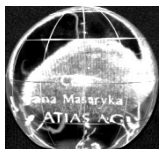

SOKOL SYDNEY LIMITED

ČLEN SVĚTOVÉHO SVAZU SOKOLSTVA

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, NSW 2086

ACN 000 378 736

www.sokolsydney.com

Číslo 5

Ročník LXIII

Září / říjen

Number 5

Volume LXIII

September/October

2015

LAUREÁT CENY JANA MASARYKA GRATIAS AGIT 2000

XX

Print Post Approved 100001687

XX

THE SOKOL SYDNEY PROGRAMME OF ACTIVITIES MAY BE
HEARD ON 02 9452 5617

OBČANÉ svobodného státu Československého!

Správa věd našich vrátila se do našich rukou. Odkaz velkého Komenského stal se skutkem.

Tři sta let úpilí dráhý národ náš pod dcm jhem. Dnes přilka hodina vysvobození.

Česká krev před Amiensem a na Chemin des Dames roztáhla nábrno. Šli se hodina, kdy šťastná vlasť nadšeně pozdraví své velké bratry. Z jejich krve stála zmluvenému národu litanka svobody.

Naši českoslovenští křepi zachránili Paříž a Toluň, kteří zachránili Rusko a osvobodili celou Evropu. Každý náš věk má své nadání žánků, ale také sílu, odvahou a ukázněností. Toť naši svatou povinností k silnějšímu bratřím!

Občané, soudruzi a bratři!

Národní výbor v Praze přejal včera celou správu státní, občanskou i vojenskou. Dosavadní zákony a nařízení zůstávají až na další rozhodnutí v platnosti.

V ústředí našem valkové veřejné správy přechází na Okresní Národní Výbor.

Obce ústředí ústředí jako ústředí parocionální v ústředí ústředí ústředí.
Jako ústředí a ústředí se v ústředí ústředí ústředí ústředí ústředí ústředí.
Národní výbor v Praze přejal včera celou správu státní, občanskou i vojenskou.
Dosavadní zákony a nařízení zůstávají až na další rozhodnutí v platnosti.
V ústředí našem valkové veřejné správy přechází na Okresní Národní Výbor.

Valkové ústředí, ústředí ústředí, ústředí ústředí ústředí ústředí ústředí ústředí.
Každý náš věk má své nadání žánků, ale také sílu, odvahou a ukázněností.
Toť naši svatou povinností k silnějšímu bratřím!

Brno, 26. října 1918.

Okresní Národní Výbor.

28. říjen 1918

OBSAH

Slovo starosty a pokladníka	6
Dětský klub Sydney	7
Děkujeme, pane Cyrile	8
To jedno datum	9
TGM - proč se neřekne pravda?	10
V. Černý: O povaze naší kultury	12
Dvě svatých knih	13
Osmašedesátníci	16
Summary of Global Warming	17
Hirošima	19
Oč jde muslimům?	20
Kdo patří před soud	20
O původu Islámského státu...	21
Marty Skinner's Facebook post	23
Humor	25
Hádkový koutek	26
Kino Ponrepo	27
Obama's climate gambit	28
Rozhovor s Rudolfem Schustrem	29
Letem světem	33
Lidské osudy	35
Perly a perličky	40
Několik črtů z mládí doma	43
Z tajů krás české řeči	44
Pozvánka na říjnovou oslavu	46

VĚSTNÍK

Dvuměsíčník Sokola Sydney.

Obsah publikovaných článků nemusí být totožný s názory redakce. Vyhrazujeme si právo články upravit.

Redakční rada:
B Šindler, P Čermák,
M Daňková
Telefon redakce:
02 9981 4765

Email:
petevasyd@hotmail.com
Věstník se též nachází na internetové stránce
www.sokolsydney.com

Příští uzávěrka Věstníku:
4. 11. 2015
(Vždy první středa
v každém lichém měsíci)

Z PERA STAROSTY

Milé sestry, milí bratři a milí krajané,

rád bych srdečně poděkoval všem sestrám a bratrům a všem ostatním přátelům naší Sydneyské jednoty za všechnu spolupráci a za pomoc Sokolu poskytnutou.

Rád bych také všem čtenářům i ostatním znovu připomenul, že letos se bude konat oslava našeho národního svátku v Národním domě ve French's Forest v neděli 1. listopadu ve dvě hodiny odpoledne. Je těžko uvěřit, že už letos uplyne 97 let od ustavení první Československé republiky.

Jako každoročně, i letos se má konat mikulášská nadílka pro děti, a to v neděli 6. prosince v našem sokolském Národním domě. Nepochybuji, že letos zde pozdravíme velký počet těch našich nejmladších – členů i nečlenů. Mikuláš si již připravuje berlu, čert si brousí jazyk a anděl jakoby již začal mávat křídly. Takže na shledanou.

Nazdar *Jan Jelínek*

NAŠE AKCE

Sobotní volejbal str. 24, **Dětský klub** str. 7, **kino Ponrepo** str. 27, **státní svátek** str. 46, **Cesko-slovenská sobota** str. 32.

Pravidelné akce na zadní straně obálky; všechny akce také na SBS rádio (strana 6 a 24), na www.sokolsydney.com a na **Facebook**.

ZPRÁVA POKLADNÍKA

Prosíme zahraniční odběratele Věstníku, aby pokud možno platili předplatné v australských dolarech, většinou jde „draft“ od banky předem objednat. Ti, kteří si Věstník nepředplatí, si jej mohou přečíst na webových stránkách Sokola Sydney www.sokolsydney.com. Děkujeme za pochopení.

Dary a předplatné na Věstník od 1. 7. 2015 do 31. 8. 2015 celkem \$120, fond na údržbu Národního domu \$100. Mnoho díky všem dárcům.

Vydání od 1. 7. 2015 do 31. 8. 2015 celkem \$5,596.61, z toho mimořádné \$121 za údržbu požárního detektoru.

Členské příspěvky – Upozorňuji, že **PŘÍSPĚVKY \$25 NA ROK 2015 MĚLY BÝT ZAPLACENY DO 31/1/2015 JINAK ČLENSTVÍ ZANIKÁ.**

Věstník: předplatné pro nečleny na kalendářní rok od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016. je \$25 v Austrálii a \$40 v zámoří.

Prosím vystavujte všechny platby na „**Sokol Sydney Ltd**“ s uvedením na jaký účel, se zpáteční adresou a zašlete na adresu: **Sokol Sydney Ltd., 16 Grattan Crescent, FRENCHS FOREST NSW 2086.**

„**SOKOL SYDNEY LTD**“ (nic nevynechávat ani nepřidávat) na šeku nebo „**Money Order**“ je teď jediný „**Payee**“ australským bankám přijatelný. Prosíme, použijte jen tento název pro všechny platby. Pokud platíte převodem na účet Sokol Sydney Ltd, B/S/B 112 879 číslo 108349087 zašlete, prosím, vaše jméno, datum a účel platby na email petevasyd@hotmail.com.

Dary na Věstník a údržbu sokolského Národního Domu obdržené od 1. 7. 2015 do 31. 8. 2015:

Karpíšek L	\$25	Vacek J	\$45	Nevečeřal P	\$50
Tichý V/Romanová M	\$100				

Stvrzenky jsou vždy přiloženy k následujícímu Věstníku.

Petr Čermák

České vysílání SBS New Radio Schedule

One hour of programming on Thursday at 5pm via:

- Digital radio (DAB+) (SBS Radio 3)
- Digital TV (SBS Radio 3)
- Online at sbs.com.au/slovak (live and catch up listening)
- iPhone and android app – SBS Your Language app (live and catch up)
- Podcasts

**CZECH AND SLOVAK KIDS CLUB
SYDNEY** (1-15 years old)

WHEN: First Sunday of every month: Next session: Sunday 8/11/2015 (vyjímečně)

WHERE: In SOKOL SYDNEY, Frenchs Forest, (16 Grattan Crescent, Frenchs Forest)

COST: \$5 per child! All money goes to Sokol Sydney. (\$10 per adult for a language class.)

Program:

- 1pm-2:30pm **CZECH AND SLOVAK KIDS CLUB**

Art, music, sport... only in Czech & Slovak language

- 2:30-4pm **'DANCE 4 FUN'**

All nationalities welcome, this class is run in English.

Choreography: Veronika Heszterenyiova (Macquarie University in Bachelor of Arts, Dance and Performance)

- 4pm-4:30pm 'SPANISH BEGINNER' - all ages welcome

- 4:30pm -5pm 'SPANISH INTERMEDIATE-ADVANCE'

CONTACT: Monika Klempfner

Mobile: 0424 784-052

(Masters of Education)

BABYSITTING AVAILABLE: \$7 per child per 1hour

Sbohem pane Cyrile – a děkujeme! 17/10/15 Bořek Šindler s rodinou

Hej hola osmačtyřicátníci, a vy ještě starší! K poctě zbraň – anebo jen sbohem a šáteček? Ano, je to tady, a už se nám to sem nikdy nevrátí. Po šedesáti letech nepřetržitého působení v Hay Street v „dolní“ Sydney, jen pár krůčků od Centrálu, zavřel letos v září pan Cyril, legendární postava českých delikates těch nejroztodivnějších tvarů, vůní a chutí dveře svého čarovného labyrintu pochoutek nikde jinde v šestém světadílu neobdržitelných. Přejete si kyselé zeli? Pardon – zeli správně po česku jen sladkokyselé – zaskoňte si k Cyrilovi do Hay Street! Toužíte po Lomnických sucharech? Zastavte se u Cyrila, a oslaďte si jazyk! Upekli byste si rádi vykrmenou husu? Koupíte ji u Cyrila – ale musíte trochu spiklenecky přes pult mrknout, protože je v Austrálii zakázáno husy šíškami vykrmovat. Chcete si dopřát toho, vůbec toho, nejdelikátnějšího ze všeho delikátního – olomouckých syrečků té pravé vůně a té nejlahodnější moravské chuti? Donditě si pro ně k Cyrilovi! A prosím – teď nám sirotkům pan Cyril zamknul v Hay Street dveře. Po šedesáti letech za pultem a vždycky s úsměvem a ochotou v republice již po dvě tři generace nepoznanou. Teď je ale konec toho všeho. Je konec zase jedné éry! Pan Cyril spustil roletu – a basta fidli!

Kdo pamatuje Sydney z počátku padesátých let, tedy kdo z nás Středoevropanů pamatuje chudičkový stůl hamandeggsů, skopového a jehněčího, jehněčího a skopového, a ještě třikrát na obrátku, nemůže mi nedat za pravdu. Jídelníček Australanů sestával tou dobou povytce pouze z těch pěti či šesti dokola a dokolečka opakovaných čísel. Ovšemže je skopovina velmi výživná – ale jen tak bez česneku sedmkrát do týdně se jí lze i brzy přejít – a česnek? To bývala absolutní prohibice – nepamatujete už? Dnes snad není na světovém jídelníčku ničeho, co by se v Sydney

nedalo v restauracích pojíst. Tak je tomu dnes. Ale ještě včera, před těmi šedesáti dekády, ještě včera byla milá Sydney holou pouští jednoduchoučkých britských pokrmů. Kdo si chtěl ale zakoupit staženého a vykuchaného zajíce u Wolfa – to bylo jedno z prvních kontinentálních řeznictví v Sydney – dostal takového ušáka za “two and six”, ano, za dva šilinky a šest pencí! Prakticky zdarma. Ale už počátkem těch padesátých let se začaly objevovat české

hospůdky, a objevil se v té Hay Street i delikatesní obchod pana Cyrila. Ono se tam objevilo těch obchodů několik – a kdo z nás osmačtyřicátníků by nepamatoval třeba Slavíkův obchod Slavonic Delicatessen? Byl i konkurenční obchod v naprosto těsné blízkosti obchodu pana Cyrila, ale zákazníků bylo habaděj. Čeští chlapi fachtící na Snowy Mountains rádi dojížděli na víkend do Sydney, a jimi se to jen hemžilo jak v českých hospůdkách, tak v lahůdkářstvích. Hoši mívali plné kapsy peněz, v horách nebylo zač utrácet, a v Sydney si pak rádi dávali do nosu. Do českého nosu. Podkarpatský majitel jídelny Emil Koroščenko, majitelé hospůdky Premiér a lahůdkářství v Hay Street – ti všichni věděli, jak hochům ty libry z kapes vytáhnout, leč hoši si přicházeli přece jen na své.

Nikdy se nevrátí pohádka mládí, ta ze všech pohádek vždy nejhezčí – tak nějak nám to prozrazuje ta smutná česká píseň. A nikdy se nevrátí sydneyjská pohádka mládí nás osmačtyřicátníků z těch padesátých let. Nikdy se tedy také nevrátí do té proslulé Hay Street Cyrilovo legendární lahůdkářství. Za pultem svižné prodavačky znalé češtiny, rumunštiny, polštiny a mnoha ostatních jazyků, jimž taktně a s úsměvem velel sám mistr prodeje: s úsměvem všudypřítomný pan Cyril Vincenc. Pokladna nepřestávala šramotit, v librách a později v dolarech. S lahůdkářstvím pana Cyrila odchází pamětníkům další kus staré české Sydney. Nu – pane Cyrile, to sbohem a ten šáteček! A děkujeme!

To jedno datum

Jana Reichová

Byl opět srpen a psalo se o něm všude. Každý si něco pamatoval, vzpomínky to nebyly hezké, ale nesmí se na ně zapomínat. Tak ještě jednou k tomu 21. srpnu 1968.

U nás to začalo již v noci z 20. 8 na 21. 8.

V noci jsem se vzbudila: slyšela jsem letadlo, jakoby letělo nízko a stále se vracelo. Vzbudila jsem manžela

„Asi se stalo něco na letišti, protože letadlo zřejmě nemůže přistát a stále krouží nad Prahou.“

„Tak to bylo naposled, co jsem Tě nechal dívat na takový film,“ a spal dál.

Dívali jsme se totiž ten večer na „Hunchback of Notre-Dame“ („Zvoník od Matky Boží“).

Ale zanedlouho vešla k nám do ložnice manželova maminka, jen v noční košili, župan tak přes ruku (to by normálně nikdy neudělala) a rozčileně nám říkala, že volali známí z Dejvic, že od Ruzyně jedou tanky; a to jsme již slyšeli hluk z ulice, protože projížděly již tam.

Maminka zalomila rukama: „Bože můj, Rusové nás obsadili.“

Potom přišlo všechno to, co již všichni pamatujeme. Strhávání orientačních cedulí, vylepování plakátů a snaha, těm vojákům něco vysvětlit.

O to jsem se pokoušela na Klárově, začala jsem na jednoho důstojníka mluvit, ale on strhl pušku, namířil na mě, ale manžel byl rychlejší, popadl mě za ruku a rychle jsme odešli.

Druhý den na tomtéž místě byla zastřelena mladá žena, která jela odevzdat diplomovou práci a měla trikoloru na kabátě. Ruský voják jí řekl, aby to sundala. Ignorovala to, a začala nastupovat do tramvaje. Zastřelil ji zezadu.

Nečekali jsme dlouho a se synkem téměř sedmiletým jsme odjuchali do Austrálie.

Na to datum nesmíme zapomenout a já ani nemohu, i kdybych chtěla.

V roce 1984, přesně na jednadvacátého srpna jsem měla značnou nehodu.

Na Bondi Junction jsem spadla pod autobus. Dopadla jsem přesně ze strany mezi přední a zadní kola a ztratila vědomí. Řidič chtěl již vyjet, ale naštěstí moje přítelkyně řekla, že mě viděla přicházet a vyšla na schůdky autobusu. No a to mě již viděla tam ležet. Vykloubené rameno, poškozené šlachy a svaly. Prostě 21. srpen.

V roce 1998 jsme se stěhovali ze Sydney do Gosfordu, abychom byli blíže rodině. Vše vyřízené a vyjednané, ale na poslední chvíli nám stěhováci oznámili, že musí změnit datum stěhování a tak jsme se stěhovali 21. srpna. Proč zase?

Letos, abych na to datum tedy náhodou nezapomněla, přesně na ten den, mně manžel koupil takové to „chodítka“ (walker), protože jinak to s tím chozením u mě není právě nejlepší. Tedy bude se mi rozhodně chodit lépe a nevím, zda si na to chodítka nemám to datum nalepit. Ale asi ne, protože, když to manžel kupoval, tak si vůbec neuvědomil, že je právě 21. srpna.

#####

SOKOLSKÁ KNIHOVNA OTEVŘENA PRO
PŮJČKY KNIH OD ÚNORA DO LISTOPADU
VŽDY V PÁTEK VEČER OD 20 DO 21 HODIN. VOLEJTE
RAYE ČERNÉHO tel 02 9451 4886

nebo PETRA ČERMÁKA tel 02 9981 4765

#####

TGM – Proč se neřekne pravda?

Recenze knihy *Jindřišky Smetanové*.

Bořek Šindler

Není to vlastně ani její kniha. Je to jí osobně a vzorně spořádaná kniha vzpomínek jejího strýce Dr. Antonína Schenka, výběrově uspořádaných v jeden celek po dlouholeté úmorné práci inteligentního vyřídování. Rozhodně je to dílo velmi záslužné, a obsahující mnoho a mnoho dosud nepublikovaných pozoruhodností týkajících se života Prezidenta Osvoboditele. Kniha obsahuje i mnoho zajímavých snímků Masarykovy rodiny, i Masarykových hostů. Autorčin strýc Schenk byl dlouholetým prezidentovým soukromým tajemníkem v Lánech, kde působil v onom postavení až do prezidentovy smrti v září roku 1937. Toto záslužné dílo Jindřišky Smetanové se přiřadilo k jejím ostatním publikacím především neobvyklostí tématu.

Před první světovou válkou byl T. G. Masaryk v Praze a vůbec v Čechách i na Moravě pokládán spíše za bouřliváka ve vídeňském parlamentě. Nikdo tehdy nepředpokládal, a ani nemohl předpokládat, že universitní profesor, jenž přišel do spíše maloměstské Prahy z kosmopolitní Vídně, zatvrzelý odpůrce padělaných historických rukopisů jako podstatné součásti základů české historie, a obhájce u soudu křivě obviněného člověka z rituální vraždy křesťanské dívky v Polné, že právě on by se mohl kdy stát obnovitelem někdejší české samostatnosti v rouše demokratické republiky. Leč Masaryk to dokázal: vrátil se do Prahy na štítě vítěze nad Habsburky, stal se prvním československým prezidentem se sídlem na Hradčanech, a se zámekem v Lánech jako rekreačním mimopražským útočištěm. Antonín Schenk byl až do Masarykovy smrti v Lánech jako Masarykův osobní tajemník jeho pravou rukou, a měl po mnoho let příležitost pozorovat jeho práci i chvíle volna a odpočinku prakticky den ze dne. Jindřiška Smetanová nakonec vykouzlila z obrovské zásoby strýcových zápisů, poznámek a pozorování cennou knihu dokreslující práci a život prezidenta Masaryka v jeho soukromí, a v jeho rodinném kruhu. Velikou snůšku strýcových memoárů přechovávala autorčina sestra Zdenka Slavíková po dlouhá léta na půdě svého vršovického bytu. Ku systematickému třídění a uspořádávání strýcovy písemné pozůstalosti začalo docházet teprve až koncem osmdesátých let – „když se začalo blýskat na časy“, jak nám autorka sama poctivě sděluje.

Jako jeho osobní tajemník na lánském zámku byl Dr. Schenk s prezidentem v denním styku, a jeho pozorování Masarykovy každodenní činnosti bylo tedy skutečně bezprostřední. Právě proto jsou Schenkovy komentáře neocenitelným pramenem informací o prezidentově soukromé činnosti. Svoji hlavní pracovní kancelář měl prezident Masaryk ovšem na pražském Hradě. Tam vykonával veškeré své administrativní povinnosti. Na Lánském zámku měl ale svou zvláštní pracovnu, v níž za pobytu v Lánech pracoval na svých knihách a studiích. V Lánech přijímal i časté hosty, a členy své rodiny. Dcera Alice tam s ním v Lánech žila a bydlela, občas tam za ním též dojížděli členové rodiny druhé dcery, Olgy Revilliodové ze švýcarské Ženevy, a jeho žoviální syn Jan Masaryk, za první republiky československý velvyslanec v Británii, navštěvoval otce v jeho lánském sídle oddechu velice často. Nechyběly ani návštěvy obou dcer zesnulého syna Herberta. V prezidentově lánském domově se samozřejmě neustále zdržovala i celá řada zaměstnanců – pracovali tam zahradníci, celá četa kuchyňských zaměstnanců a i jiných služebníků, včetně neúnavného prezidentova málomluvného osobního komorníka, ruského legionáře Josefa Hůzy, doprovázevího Masaryka na každém kroku z Ruska přes Ameriku až do Prahy a pak do Lán. Velmi důležitou Masarykovou pomocnicí byla i jeho osobní archivářka, vzdělaná a povahově živá a veselá Slovenka Anna Gašparíková, s níž Schenk velice rád spolupracoval. Jeden nebo dva večery v týdnu byly vyhrazeny soukromým koncertům anebo filmovým představením, jak na to Schenk poukazuje. Film byl po první světové válce teprve v samém počátku vývoje, a Schenk nám rovněž prozrazuje, že pan prezident byl velmi náruživým divákem, a s nelíčenou radostí vychutnával kdejakou filmovou novinku. Pražské barrandovské ateliery již tehdy, ve dvacátých a třicátých letech, se vyznamenávaly produkcí mnoha českých filmů, leč Masaryk se zajímal i o filmy jiných produkcí. Filmová představení v prezidentově lánském sídle byla, jak na to poukazuje Schenk, obyčejně navštěvována i mnoha lánskými zaměstnanci. Všichni seděli v místnosti společně, a i v tom ohledu byl T. G. Masaryk hostitelem zcela demokratickým. Nebyly tenkrát ještě doby nebezpečí zákeřných útoků... Schenk zvláště podtrhuje, že mezi lánské služebnictvo patřila dokonce i jedna komunistka, Anna Blechová, rodačka z Lán, žehlička, známá

ostatnímu personálu prostě jen jako Anička. Nikomu, ani prezidentovi, nikdy nenapadlo hovořit s ní o jejím politickém přesvědčení, natož jí je nějak vyčítat. Masaryk byl člověkem opravdu velkorysým.

Před svým dobrovolným odchodem do několikaletého exilu, kde pak o něho pečovala dcera Olga, žil Masaryk s rodinou po příchodu z Vídně do Prahy velmi skromně, a v najatých bytech. Syn Herbert, malíř a umělec, žil již vlastním životem s vlastní rodinou, a nepokojný Jan pobýval čas od času v Americe. V Praze tudíž přebýval Masaryk se svou americkou chotí a dcerami Alicí a Olgou v pronájmech. Po válce se potom najednou ocitnul v lánském zámku se služebnictvem a osobním komorníkem. První léta tam trávil s manželkou Charlottou, a po jejím úmrtí počátkem dvacátých let jen s dcerou Alicí. Druhá dcera, Olga, žila se švýcarským manželem a s vlastní rodinou v Ženevě. Jan velvyslancoval v Britanii, a do Prahy za otcem a sestrou Alicí jen občas dojížděl. Trávil tedy Masaryk svůj prezidentský život ve zcela jiném prostředí, než svůj život dřívější. Chudobný synek nigramotného kočího a nevolníka z moravsko-slovenského pomezí, se ocitnul na studiích v pestrém prostředí bujné a sebevědomé Vídně, dokázal se tam vlastním přičiněním vyšvihnout na universitního docenta a poslance v říšském parlamentu a později na profesora na pražské universitě. Neohroženě obhajoval člověka křivě obviněného z rituální vraždy, stál v popředí vleklého boje proti podvrženým rukopisům falšujícím českou historii, odešel dobrovolně do exilu, stal se vrchním velitelem Československých legií, pomohl porazit habsburskou monarchii a stal se prvním československým prezidentem se sídlem v lánském zámku – nezní to jako pohádka? Mezi tím vším se dokázal i oženit s mladou Američankou Charlottou a založit s ní několikačlennou rodinu. A to všechno i bez poukazu na spisovatelskou činnost, i na činnost uznávaného sociologa s originálními názory. Je vůbec k uvěření že mladý Masaryk se na vídeňské universitě habilitoval na docenturu odvážnou studií o sebevraždě?

Narozdíl od svých předválečných neokázalých úborů si Masaryk liboval v jezdeckém oděvu. Tak vystupoval i na lánské veřejnosti – v jezdeckých kalhotách a v holínkách. Rád si vyjížděl na koni po zámeckém parku, někdy i v doprovodu hosta. Hostů bylo samozřejmě i na prezidentově lánském sídle bezpočet. Jedním z nejčastějších byl i spisovatel Karel Čapek, pokud jeho vztah k hostiteli poněkud neochladnul. K tomu ochlazení mohlo – podle Schenka – dojít poté, co se doneslo k Čapkovu uchu několik Masarykových výroků o jeho díle jako spisovatele. „... A taky nevěřím jeho románům. Všechny jsou nějak šroubované. Jako mašina...“. To uvádí Jindřiška Smetanová na stránce 122. Nemohlo být tudíž divu, že tyto Masarykovy výroky Čapka nemohly nijak nadchnout, a jeho poměr k prezidentovi utužit... Karel Čapek ovšem předtím býval jedním z nejčastějších hostů, a jeho Hovory s TGM se rodily v intimních rozhovorech vedených právě v Topolčiankách a v Lánech. Mezi časté návštěvníky patřil i lékař MUDr Adolf Maixner, kterého rodina zvolila za Masarykova osobního lékaře. Ten sebou často přiváděl, zejména po Masarykově rezignaci na prezidentský úřad v roce 1935 a v údobí vážné choroby, i celou řadu lékařských kapacit z Prahy. V posledních letech vykonávání prezidentského úřadu byl Masaryk již vážně fyzicky oslaben – a přesto bylo nutno stylizovat lékařské zprávy opatrně, ne-li přímo šalamounsky, aby nebyla veřejnost zbytečně nezneklidněna, a právě v té době kladl prezident onu otázku: „Proč se neřekne pravda?“ Neříkala se ovšem nepravda, ale byla to pravda poněkud ostrouhaná a zakulacená.

Do Lán dojížděli za prezidentem, zejména v posledních letech jeho vykonávání prezidentské funkce, českoslovenští ministerští předsedové. S Antonínem Švehlou, agráříkem, si nicméně dobře rozuměli a dobře spolu vycházeli, i když v mnohém spolu nesouhlasili. Smetanová uvádí, také na stránce 122, jedno velmi pozoruhodné Švehlovo vyjádření o Benešovi, tehdejším ministru zahraničí v tom smyslu, že „...je neštěstím republiky a jeho politika že povede národ do zkázy!“ Do Lán se někdy dostavil i ministerský předseda Slovák Milan Hodža už v době, kdy byl T. G. Masaryk již jen na odpočinku. Schenk nijak nezamlčuje, že Masaryk dlouho udržoval styky se vzdělanými a zajímavými ženami. Jednou z nich byla italská markýza Giuliana Benzoní. Schenk připomíná, že tato temperamentní dáma „měla u Masaryka a Beneše vždycky dveře otevřeny jako snoubenka jejich dávného spolubojovníka v exilu generála M. R. Štefánika“ (str. 183).

Jako osobní tajemník setrval JUDr Antonín Schenk u Masaryka v Lánech až do jeho skonu v září roku 1937, ba po jistou dobu likvidačních vyřizování o nějaký čas déle.

V jeho pamětech tak pečlivě uspořádaných a zpracovaných Jindřiškou Smetanovou objevujeme tolik zajímavých informací o životě T. G. Masaryka v jeho lánském sídlišti, že z nich lze vybrat, žel, opravdu jen velice malou hrstku. Jindřiška Smetanová se eminentně zasloužila tímto svým odborným zpracováním pamětního odkazu svého erudovaného strýce o hlubší poznání soukromého života prvního československého prezidenta, toho nejvzdělanějšího a dosud Čechy vzpomínaného v té nejhlubší a nepředstírané úctě. Toto zde recenzované vydání vyšlo v nakladatelství Primus v Praze v roce 1996, jako jeho 84. publikace. Přečtěte si a zauvažujte. Nebudete litovat. Stojí za to Schenk i Smetanová, ale hlavně T. G. Masaryk.

Václav Černý: „O povaze naší kultury“

Recenze útlého svazku jednoho z našich velikánů

Bořek Šindler

Jako bych ho měl dodnes před očima. Pobledlý chlapík, právě před několika dny propuštěný z německého kriminálu. Tváří se vážně. Kolem úst mu pohrává jen prapetrný úsměv. Stojí před oponou Národního divadla a promlouvá k přeplněnému hledišti. Václav Černý. Sám profesor Václav Černý, velikán české, československé, kultury. Jeden z těch na černé listině Němců, určených k odstranění z našeho českého kulturního povědomí... Byl jsem toho dne jedním z mnoha diváků v hledišti, a hltať jsem každické slůvko mluvčího naší nové svobody – po více než šesti dlouhých letech zákeřné německé okupace. Co přesně tehdy Václav Černý pronášel, to si dnes opravdu už nepamatuji. Do paměti se mi vryl jen ten celkový obraz jeho vystoupení v kapli českého národního povědomí. Dnes ale znovu pročítám jeho vážná slova v jeho útlé knížečce vydané ještě mimo hranice republiky v roce 1981.

„Poměr člověka k vlastní kultuře dlužno cítit jako patriotismus, vlasteneckou lásku; je nutno být vlastencem své kultury, jako jsme vlastenci rodného koutu země. Kultura je ti pak i rodnou minulostí, kterou nemůžeš setřást, i tvou živelnou přítomností, kterou nemůžeš zapřít, i tou vlastní budoucností, mimo kterou nemůžeš a nechceš mít budoucnost jinou, kultura je vzduch sám, jež vdechuješ a jež si hájíš. Zajisté ji svobodně kritizuješ, podobně nejsi vždy spokojen ani s rodnou zemí, ale kritika je tu pak samou složkou rodné kultury, je jejím zdravím, neboť pomáhá ji readoptovat, zamezuje, aby se stala konformismem, slepým zvykem, leností, sklerózou, formalismem, a tedy pokrytectvím...“ – tak k nám na stránce 58 hovoří sám autor. Bez toho nejmenšího nánosu importovaných marxistických nesmyslů. Profesor Černý byl literárním vědcem, spisovatelem a filosofem, a také jedním z těch českých kulturních prominentů, jenž nepodlehnuv po květnu 1945 svodům stalinových pouček, narozdíl od zbloudilců jak byli třeba Nezval, Seifert, Drda a mnozí jiní. Byl skutečně jedním s nejosobitějších tvůrců české kultury, i když byl po únoru 1948 nucen hovořit jen nevěřejně. Nikdy se nezřekl své úcty k odkazu hodnot první republiky a T. G. Masaryka, a nikdy se nezaprodal kremelským zjednodušeninám karikatury socialismu. Za první republiky působil jako docent na Karlově universitě v Praze, a také jako mimořádný profesor Masarykovy university v Brně. Zemřel ve svých jednaosmdesáti letech v roce 1987, jako zakladatel Charty 77, nedočkav se kýženého osvobození od planých bolševických pakulturních preceptů.

Václav Černý nikdy nesouhlasil s marxistickým pojetím osvobození člověka od útla-ku. Na stránce 62 nalézáme tato jeho slova: „... Stokrát jsem si v životě poměřil socialismus všemi pojmovými složkami strukturálního vývoje naší kultury, dneškem počínajíc nazpět až k jejímu iniciálnímu helénskému prazákladu. A nejprve tedy samotnou myšlenku svobody, jejíž je socialismus přímým výhonkem. A stokrát mi znovu a znovu nad slunce jasněji vysvitlo, že jako oheň nevzniká z vody, tak ani skutečnost všeobecného lidského osvobození nemůže být realizována násilným diktátem, a fakticky diktaturou „revoluční“ společenské menšiny, která by svémocně, sebe samotnou a jedinou, delegovala k úkolu osvobozování: s absolutní nutností by se vedoucí společensko-revoluční funkce diktující menšiny zvrtila na vedoucí úlohu jejich vůdců, a od této nové mocenské elity profesionálních pověřenců by monopol okamžitě nutně přešel na aparát jejich byrokratů, pojišťujících si svou vládu případně i režimem policejním...“. Za takto formulované úvahy se vysluhovala v padesátých letech oprátka. Že jí Václav Černý uniknul, bylo dílem té skutečnosti, že jeho text

vyšel původně v rámci anonymního samizdatu, a proniknul na veřejnost až v post-in vazní době panování poměrného liberála Husáka.

Češi byli samozřejmě dobře informováni o způsobech vlády v bolševickém Rusku hned z první ruky – však naši ruští legionáři byli toho všeho násilnictví přímými svědky po několik let, když v Rusku řádila ČEKA, tehdejší předek GPU a NKVD. Za první republiky bylo lze sledovat vražedné postupy bolševiků v československém denním tisku. Pak ovšem došlo k hanebné zradě našich západních spojenců a „přátel“ a k předhození Československa německým vlkům na šest dlouhých let zlovolné okupace, během nichž se na bolševické běsnění pozapomínalo, a vítězná síla rudé armády zlomila nebo alespoň otupila v mnohých Čechách sílu odporu. Kromě toho, sám prezident Beneš nijak veřejně proti bolševikům nevystupoval. Tak došlo k tomu, že veškerá varování a poučování o neřestech sovětského systému vládnutí padalo na půdu dost neúrodnou.

Tato knížka Václava Černého je spíše jen knížečkou, spíše literárním dílkem než dílem, patří však nicméně plným právem do pokladny našich českých skvostů. Ještě než budu nucen odložit pero, rád bych přece jenom citoval slova Václava Černého, jimiž je toto jeho vzácné uvažování zakončeno na své poslední stránce: „Proč by se svět, táže se současný filosof, nemohl obejít bez duchovního poznání, lidské, právní rovnosti a civility, bez náboženství a vzájemné lásky, lidské důstojnosti, osobnosti, svobody a kritiky? Může se, konec konců, obejít i bez lidí. Ještě pořád zbudou včely a mravenci. Popřípadě, dodáváme my, lidské včely a lidští brabenci!“ Touto varovnou úvahou Václav Černý zakončuje – však ano, nebojme se toho výrazu – jí zakončuje svůj varovný výkřik do nekulturna, najmě bolševického... Věčná škoda, že se tento český veličán nedožil konce bolševického panování v naší zemi. Byl by se mohl stát jedním z aktivních spolutvůrců nového českého života v bludišti postkomunismu. Věčná škoda, že tehdy jeho moudře vedená ruka chyběla u kormidla českých počínů!

V tomto zde recenzovaném výtisku, vydaném v roce 1981 v Mnichově a vytištěném tiskárnou Logos, je uvedeno, že jeho text původně vyšel v českém samizdatu, potom v Praze roku 1975 u příležitosti autorových sedmdesátin, a později i v pařížském exilovém čtvrtletníku Svědectví.

Dvě svatých knih

Neviditelný pes 17. 8. 15 Luděk Frýbort

aneb Variace na téma antiislamismu

Ve jménu Boha milosrdného, slitovného!

A odměnou těch, kteří vedli válku proti Bohu a Jeho poslu a šířili na zemi pohoršení, bude věru to, že budou zabiti anebo ukřižováni či budou jim useknuty jejich pravé ruce a levé nohy anebo budou ze země vyhnáni. A těm dostane se hanby na tomto světě, zatímco na onom světě je očekává trest nesmírný... kromě těch, kteří se kajícím obrátí, dříve než nad nimi získáte moc. (Korán, súra Prostřeného stolu, verš 37-38.)

No, opravdu, pěkně slitovný a milosrdný Bůh, jen co je pravda. Jak by teprve musel vypadat ten neslitovný, byl by v pokušení se ptát čtenář citovaných veršů. Ale to by ovšem byl omyl a nepochopení ducha koránu. Svatá kniha islámu nikde nepraví, že by muslimský Bůh měl být nedílně a nestranně milosrdný k veškerému člověčenstvu včetně nás křizáků a nevěřících. Pochopme už jednou, že se jedná o typického boha pouštního kmene. Straní svým a je na ně vlídný, kdežto kdo stojí mimo něj, může se nadít ukřižování či useknání levých nohou (zmínka o ukřižování je poučná: islámskému světu je vlastní spíš kamenování nebo utínání hlav, avšak jak vidno, je ochoten převzít i jiné osvědčené metody). Ale abychom byli objektivní, připomeňme si, že býval i jiný pouštní Bůh, jménem Jahve. Také on stranil svým a chránil je, kdežto na všelijaké Amalekitské a Filištínské sesílal nejrůznější pohromy v hněvu prchlivosti své. A co nestačil Jahve, to dokonali zástupové izraelští ručně, jak bohatě dokumentuje Starý zákon. Až potud by si neměli bohové obojí víry co vyčítat.

Ale proč to piši: dostaly se mi do rukou švýcarské noviny s článkem jistého PhDr. Jakoba Wimmera. Nemělo by valného smyslu se o něm zmiňovat, kdyby tak znamenitě neilustroval pokrytectví značné části západních elit. Zmíněný učenec nás chlácholí: Proč ty hněvy? Proč ty roztržky? Vždyť přece není žádného zásadního rozporu mezi islámským a naším západním způsobem, neboť není rozporu mezi

prameny, z nichž vycházejí: koránem a biblií. Pročež tedy... ó, jak snadné by bylo urovnat vzájemné pře a řevnivosti! Postačí *jeden druhého respektovat v jeho odlišnosti. Tak můžeme dosáhnout konvivece (učené to slovo značí spolužití) a o tu nám přece jde!* No, třeba i jde, dobrý muži, odvětil bych. Ale pohříchu jen nám. Žádná konvivece není možná, respektuje-li jeden odlišnost druhého, ne však druhý prvního. To je bohužel přesně současný stav. Nám, lidem západním, by stačilo, kdyby nám synové islámu i bez vši konvivece dali svatý pokoj. Ale oni se rozhodli neustat, dokud nám nevnutí svého pánbička i s jeho pozoruhodným pojetím milosrdenství a slitovnosti. Pokusím se v následujících řádcích upozornit na některé skutečnosti, jež zřejmě unikly zraku učencovu.

Běře si onen pán do úst bibli s koránem a přitom je zjevně nezná. Kdyby podstoupil tu námahu a zběžně si obě svaté knihy přečetl, snad by ho napadl přece jen určitý rozdíl. Ano, starší díl bible, Starý zákon, je četba místy věru dost krvavá, plná bojů, lstí, nesmiřitelnosti, pomsty, opovržlivého vztahu ke každému, kdo nenáleží k vyvolenému lidu izraelskému. V tom si příliš nezadá s koránem, snad jen že ob stránku nepřináší výčet malebných trestů pro pochybovače. Avšak, jak nelze nepostřehnout, uplynuly od těch drsných dob nějaké dva až tři tisíce let. Prchlivý bůh Jahve se během nich měnil, vyvíjel se, přizpůsoboval se okolnostem, až z něj dnes máme našeho dobrotivého Pánbička, občas až příliš slitovného k různým Filištinským této doby. Také na rozdíl od pouštního Alláha urazil kus cesty, z plání země Judské do naší deštivé Evropy, z Boha jednoho kočovného kmene se stal nestranným Otcem všech. O něco odlišněji, ale přesto, se vyvinula i druhá větev z bible vycházejícího náboženského názoru, židovství. Muslimský Alláh takový proces neprodělal. Zůstal tím, čím býval za dob Muhammadových, prach pouště ze svých opánků nesklepal, své vášnivé stranictví neodložil. Můžeme počítat s tím, že dostihne-li nás svým hněvem, dopadne to s námi velice šeredně, na onom světě a raději už na tomto. Nepoddáme-li se ovšem kmenovým obyčejům, jak jsou chápány v pouštních oázách, neboli, jak káže citovaná súra, neobrátime-li se kajícím dřív, než si to s námi srovnají jeho věrní. Tak jednoduché to je, nevím, oč je pořád hádka.

Zadruhé, což je ještě podstatnější, nepokládáme my západní lidé krvavý a mstivý Starý zákon za návod denního jednání a učebnici mezilidských vztahů; ti z nás, kteří hledají zakotvení v křesťanské víře, vycházejí spíš z Nového zákona. Jeho filozofie je podstatně laskavější: Bůh evangelii je plný pochopení pro člověka s jeho slabostmi, ne záštiplný, nesmiřitelný duch pouště, stíhající pochybení příšernými tresty. Genius české literatury Karel Čapek vystihl kořen věci v jedné ze svých povídek: vrah Kugler se na Onom světě zodpovídá ze svých zločinů, Bůh však v procesu vystoupí pouze jako svědek, ne jako soudce, neboť nemůže zatratit toho, jehož duši až do dna zná a chápe. Alláh však soudí a zatracuje, až to bříšká, pro slovíčko, pro zapochybování, nebo i jen tak, že ho to baví: „*Kdybychom chtěli, dali bychom správné vedení duši každé, leč nechť skuteční se slovo Mé: Věru naplním peklo lidmi spolu s džiny!*“ praví súra Prostřeného stolu, verš třináctý.

Muslimům ta okolnost nepřichází divná. Nepostřehli, že se nepíše rok hidžry, století sedmé. Nemíni brát na vědomí, že se svět kolem nich drahně změnil od dob Muhammadových. Nehodlají to brát na vědomí ani tehdy, když utlučení bídou a chaosem vlastních zemí prchají na dosud jakž takž funkční a tolerantní Západ. I tehdy s sebou importují svého stranicky nedůtklivého Boha; nechápou, že to byl koránem vyjádřený předpoklad věčné neměnnosti, jenž se stal příčinou jejich zaostání. A usilují, seč jsou, podrobit jeho destruktivní ideji i náš vyvíjející se, proměnlivý svět a v důsledku toho z něj udělat touž neplodnou poušť, z jaké uprchli. Dejž Bůh, abych se toho nedožil, ale stejně bych byl zvědav, kam budou prchat pak.

Jsme už z toho unavení, jde nám to nervy a máme starost o budoucnost naší civilizace, k níž není každý tak lhostejný jako učenec Wimmer, takže se občas dopouštíme příkrých výroků na adresu víry Prorokovy. Ti, mezi nimiž a námi by dle jeho slov nemělo být rozdílu, se tomu diví a cítí se uraženi. S nimi i početný houf přísných pánů, nevynechavších příležitost si plivnout na společenský systém Západu, z jehož prosperity ovšem neváhají čerpat svůj osobní blahobyt. Pozorně pátrají, odkud se ozve slovo kritiky, načež otevrou ústa a ukřivděně volají: „*Antiislamismus! Antiislamismus!*“ Mohl bych na tomto místě poukázat na příbuznost s jinými naukami, které jsouce argumentačně slabé v kramflecích, reagují na nesouhlas vynalézáním různých anti-ismů: což takhle primitivní antiislamismus, soudr... ech, zastánci

multikulturní rovnosti? Ale to není příliš podstatné. Podstatnější je třetí rozdíl mezi naším a orientálním chápáním, jemuž se příčinlivě, ale nešikovně dvoří ne jeden západní mudrlant. U nás se poukaz na slabiny něčího stanoviska nazývá kritikou. Zamýšlíme se nad ní, a je-li věcná, dokážeme se jí poučit a obohatit. Vyznavač jednou provždy dané a neměnné nauky kritiku nechápe a nepřijímá. Je mu záludným útokem na jeho pravdu, jež jsouc ze samé podstaty dokonalá, žádného obohacení nepotřebuje. V dějinách Západu, připustíme, se periody takového postoje také vyskytují, ale bývají to výstřelky nemající dlouhého trvání. V islámu, stejně jako v komunismu, je neměnnost z věků na věky stanoveným předpokladem.

Avšak svět je udělán tak, že vývoj funguje, i když je popírán. Pak ale není jeho výsledkem vyšší vývojový stupeň, nýbrž znetvořenina, zmetek, rakovinný nádor dějin. Z principů socialismu se zhoubným bujením odštěpil stalinismus, ze socialismu v kombinaci s nacionalismem hitlerovský nacismus, z islámu nenávistný islamismus a dalším štěpením bezsmyslný, nevybíravě vražedný terorismus. Tak daleko sovětský ani Hitlerův socialismus nedospěl; aspoň slovně oba mířily k jakési budoucnosti, kdežto z islamismu se už nyní stává ideologie zmaru: „Vy milujete život, my milujeme smrt.“ Tomuto výroku by nemělo být rozuměno jen jako barvitě orientální nadsázce. A hrůza pomyslet, co může následovat, protože ani teroristická fáze islamismu nemusí být dle zákonů vývoje poslední.

Ještě jde o to, jak se můžeme či měli bychom se k tomuto procesu postavit my, lidé západní. Návod páně Wimmerův je ušlechtilý, politicky korektní, avšak nepoužitelný, mělký, nedomyšlený; pádněji řečeno: pokrytecký. Je obtížné se dovolávat konvivece, když jí druhá strana rozumí jako převládnutí. Otázka stojí jinak: máme ještě co mluvit do vlastních věcí? Jsme povinni soudit situaci, v níž se nalézáme, z tak přísně neutrálního nadhledu, že se zřekneme vlastního zájmu? Musíme tak velice brát ohled na city synů Prorokových, že jim bez odporu obětujeme vlastní existenci? Je totiž ohrožena. Ani ne tak islamistickým terorem; to je zlá a nepříjemná veš v našem západním kožiše, ale nemůže sama o sobě přivodit náš pád. Jiná věc je trvalý příliv vystěhovalců z muslimských zemí, velmi ochotných se zúčastnit na naší prosperitě, avšak neochotných přizpůsobit jí svou v století sedmém ustrnulou víru. Není to žádné tajemství; už vícekrát jsme slyšeli z úst představitelů evropského islámu, jak nad námi míní zvítězit: ne zbraněmi, nýbrž lůny svých žen. Vezmeme-li v potaz, že plodnost řečených lůn v poměru k naší rozplozovací liknavosti je vyjádřena zhruba čtyřnásobkem, nemusí to ani tak dlouho trvat. Jak pak naloží vítězný islám se zbytky umdlelé, k obraně vlastních hodnot neochotné civilizace, není předvídatelné. Třeba ji nechá dožít v poslušné podřízenosti, jak po staletí nechával přežívat koptské, chaldejské, maronitské i jiné křesťanské ostrůvky v muslimském obklíčení. Nebo se rozpomene na síru Prostředního stolu a přikročí k usekávání levých nohou a k vyháňení ze země. Obojí je v islámu obsaženo a vybrat si nemůžeme.

Leda bychom k tomu nenechali dojít. Jak může vypadat střet civilizací za dvacet, za padesát let, je obtížno si představit; západní člověk už překvapil leckterého povýšenice domnívajícího se, že na něm může dříví štípat. Zatím aspoň... nepodlézat. Postavit vlastní zájem nad zájmy vnucených hostí. Nepřijímat už předem podmínky kapitulace. Nebát se vyslovit, že věrouka, dobývající se k moci pýchou, bezohledností a násilím, ztrácí nárok na úctu, jež přísluší náboženství. Uznat konečně, že se nalézáme v existenčním zápase, jakému náš způsob dosud nebyl vystaven, a to ani diktátory dvacátého století. Ustoupíme-li v něm až za hranici zániku, trousíce kolem sebe ušlechtilé fráze... pak jsme si svůj konec zasloužili. Dobrou noc, potomstvo.

Pro toho, kdo nevládne mimořádně dobrou paměť a nebyl čtenářem nebožky Annonce, uvádím, že tento text pochází z roku 2006. Devět let, a na jeho aktualitě se nezměnilo nic, spíš ještě dosti značně zaktuálněl. Ledaže bych už dnes nemluvil o islamismu; právě tak bychom k zamazání zlé pověsti mohli mluvit o komunismusismu či nacismusismu. Jinak jsem na něm nemusel pro potřeby Neviditelného psiska měnit ani čárku.

No vida, už zase máme jedenadvacátý srpen. Posedmačtyřicáté se vrací výročí dne znícího rachotem sovětských tanků po dlažbě českých měst, střelbou u rozhlasu, horoucími nadějemi i šeredným zklamáním z vůdců národa, kteří se nezmohli na víc než na rozfňukanou bezradnost. Nám starším, svědkům toho dění, se stalo jednou ze základních zkušeností, z níž se pak odvíjel náš dodnešní politicko-historický názor. Nicméně jen proto bych tyto řádky nepsal; česká media bezpochyby properou výročí sovětské invaze i bez mého přičinění dostatečně. Je však i jiná, a řekl bych podstatnější souvislost. Mýlili jsme se tehdy znamenitě, včetně mě samého, pokládajíce reformní proces nazývaný Pražským jarem za naši interní záležitost, jíž se přece nikdo nemusí cítit ohrožen. Sovětské tanky nám pak předvedly, že se přece jen někdo ohrožen cítit může, ale ani z toho jsme nic dalšího nevyvozovali. Mohli jsme, kdybychom nebyli tak po česku zahledění sami do sebe. Je vždy obtížné odhadnout, co se děje v kremelských komnatách; lze však mít za to, že v nich zavládlo zděšení, a ne bez důvodu. „Lenine, probuď se, Brežněv se zbláznil,“ psalo se tehdy po zdech... nu, nezbláznil se. Jen vcelku logicky uváživ, v co všechno mohou pražské rumrejchy přerůst, rozhodl se k protiofenzivě, a nikoli pouze zmíněnými tanky. Odvažují se nyní na nejistou půdu dohadů, jisto však jest, že téměř souběžně vypukla na svobodném Západě revolta intelektuální mládeže, o níž se dodnes nedospělo k pevnému závěru, byla-li přímo iniciovaná a manipulovaná KGB, nebo jen sovětským záměrům nevědomky a pošetile sloužila. Jisto je jen, že jim sloužila dobře a účinně, změnilivši od základu společenského klima západních zemí.

Ovlivňuje je až do časů dnešních, a to ve velmi negativním smyslu. Neboť téměř vše, co nám dnes otravuje život, všechno, co staví na hlavu tisíciletými osvědčené hodnoty a zásady západní společnosti, má původ v notně chaotickém, avšak veleúspěšném hnutí tzv. osmašedesátníků. Dávno už strapatí mládenci v rozšmajdaných teniskách a dívenky ve vytahaných svetrech vyměnili atributy svého protestu za akademické tituly a dobře zajištěnou kariéru pod penzí, iracionální zášť vůči všemu západnímu a hlavy plné představ o zbrusu novém, spravedlivějším uspořádání světa jim však zůstaly. Zaujímajíce vlivná místa ve vysokém školství, publicistice a veřejné správě se přičiňují, ať vědomě či nevědomky, o přivedení své vlastní civilizace na okraj zániku, a jak dnes všechno vypadá, možná i za okraj.

Mnohý příklad ukazuje, že inteligence není totéž co rozum, ba může být obojí ve vzájemném protikladu. Člověk musí být velmi inteligentní, aby vyvedl velkou, s odpuštěním, hovadinu, jinak je obtížno si vysvětlit, jak, proč a odkud se vzal všechn ten nepřehlédnutelný rozklad a úpadek současného Západu. Nesmírně destruktivní zásada antiautoritativní výchovy, deformující lidské charaktery už v raném dětství, výchovy, která si zakazuje vychovávat. Do absurdna přehnaný princip tolerance. Okrajové životní způsoby vydávané málemže za vzor. Nevůle uznat genetické příčiny negativního vývoje, dejme tomu, určitých kulturních a společenských skupin. Ohled na všechno možné i nemožné, jen na vlastní zájem ne. Ztráta předvídatosti, jíž si Západ na dlouhá staletí vydobyl přední postavení mezi civilizacemi světa. Panikaření nad hypotetickými katastrofami budoucnosti a neochota, ba přímo zákaz připustit si hrozby reálné, světu bezprostředně kynoucí. K tomu ustrašenost, podlézavost, licoměrnost, pokrytectví, zálibné bičování vlastního hřbetu a ostatní sebevražedná bláznovství, co jich v sobě zahrnuje ideologie politické korektnosti, nejzáhubnější ze všech, na něž kdy připadla mesiášská samolibost... to vše má ne-li přímý původ, přinejmenším se datuje od revolty intelektuální mládeže roku 1968.

I když... jest jistý záblesk světla v těch chmurách. Obvykle nemívám ve zvyku příliš velebit dění v zemích Koruny české; zaznamenávám však s uznáním, že v nich vcelku otevřeně a kriticky probíhají diskuze, jaké by si v blízkém i vzdálenějším Zášumaví koledovaly o prokletí všemi božstvy politické korektnosti nebo přinesenším o vypálení cejchu populismu, xenofobie, pravicového extremismu a jiných opovrženímhodných - ismů. Proč ten rozdíl... inu, mívali jsme v onom roce osmašedesátém po čertech jiné starosti než pořádat nějaké intelektuální revolty. Svět za Šumavou nám byl, možná trochu naivně, ale přesto vzorem, o jehož dosažení jsme usilovali, ne čímsi přežitým, co je třeba zašlapat dva sáhy pod zem a nahradit něčím parádnějším, v hlavičkách revolučních studentů - když vynecháme tu KGB - čerstvě vylíhlým. Totéž více či méně platí o ostatních východoevropských zemích. Užilo si jejich obyvatelstvo

dlouhých desítek už jednoho projektu na přešití špatně slátaného světa nasprávně se všemi doposud nepominuvšími důsledky, i je opatrnější na hlahol spasitelských trub. Západoevropský občanek zůstal ku svému štěstí – nebo škodě, jak se to vezme – té zkušenosti ušetřen, což se projevuje mnohem nižším stupněm imunity proti virům módního pokrytectví. Míra nesouhlasu se zaplavováním dalšími a ještě dalšími statisíci nepřizpůsobivých migrantů – abychom zůstali u tohoto příkladu – činí na Západě jako na Východě něco kolem osmdesáti, a jelikož se leckdo zdráhá udat do dotazníku, co si opravdu myslí, pravděpodobně i více procent. Český, polský či maďarský občan se však svůj názor veřejně projevit neostýchá, kdežto jeho západní protějšek si jej nechává pro sebe nebo s ním zůstává v kroužku důvěryhodných přátel, pobrbláváje nestatečně.

Nu, uvidíme, jak dlouho ještě. Přes horizont zítřka nehledící a hledět odmítající politika evropských vlád, nabádavě ušlechtilé tanečky intelektuálních elit – co si lásku a pochopení hlásající krasoduch myslí sám pro sebe, je arci věc jiná – v kontrastu s neustávajícím a spíš ještě rostoucím přívalem cizoty může obrátit a pravděpodobně i obrátí poměry na evropské scéně naruby, než kalendář znovu ukáže datum 21. srpna, a dost možná i dřív. Zatím – cituji ze švýcarského týdeníku Weltwoche – **málokterý občan je zaměřen nepřátelsky vůči všemu cizímu, také ale jen málokterý je ochoten se dát obklopit libovolným množstvím cizího živlu.** Spanilomyslní duchové nevědí – nebo možná vědí, ale jejich tanečky jim jsou přednější – s čím si hrají: bude-li pokračovat politika lakování nejpalcivějšího problému dneška narůžovo, může se slůvko *málokterý* v první části uvedeného citátu obrátit v opak, než... ale nechci se opakovat. Neboť nikdo si nenechá štípat dříví na hlavě věčně a ještě se nestalo, aby malování narůžovo neskončilo kolosálním malérem.

Co se zemí českých týče, přál bych jim, aby si uchovaly kritického ducha, v tomto i v jiném. Jejich občanstvu bych byl té rady, aby nenaslouchalo těm, jež Písmo svaté nazývá falešnými proroky; těm, kdož si sami pro sebe myslí ledaco nekorektního, líbí se jim však stylizovat se do podoby duchů ušlechtilých, nad tu obyčejnou, populistickou, xenofobní atd. chamraď povýšených. Nepochybujeme totiž, že většina toho, co k malérům doby čítáme na stránkách novin a časopisů – obzvlášť některých – je výrazem pózy, nikoli přesvědčení. Všimněme si rovněž, že oficiálně hlásaný názor, jsa slabý v kramflecích, neoperuje argumenty, nýbrž opovržlivými nálepkami.

To netřeba přejímat. Neexistuje žádný populismus, tak pravím, existuje jen oprávněná obava občanské většiny ze ztráty vlastní identity ve své vlastní zemi. Neexistuje žádný rasismus; to by se s ním museli setkat i v Evropě žijící Japonci, Vietnamci a jiní takoví, avšak to se neděje. Neexistuje žádná xenofobie, to bych se s ní jakožto v Německu žijící Čech musel setkat i já sám. Neexistuje pravicový extremismus, to by se evropská společnost musela osmdesáti i více procenty skládat z pravicových extremistů, což jest nesmysl: jakýkoliv extremismus nepřesahuje hranici jednoho, nejvýš dvou procent; co nad to, není extremismus, nýbrž občanský názor, i když tak mnohý demokrat puncovaný má potíž tomu rozumět. A pravím, že ani žádná islamofobie neexistuje, jen vcelku pochopitelná nedůvěra k jistým móresům dítek Prorokových a nechuť dát si je zavléci do té naší notně bláznivé, nicméně dosud jakž takž svobodné a prosperující Evropy.

S tím přeji váženému čtenáři pevné nervy a zdravý, módami času neovlivněný rozum, než se opět dovrší datum 21. srpna. Bude mít obojího, obávám se, velice zapotřebí.

An excellent summary of current Global Warming 15/10/15

From <https://market-ticker.org/akcs-www?post=230791> run by *Karl Denninger*

The climate models used by alarmist scientists to predict global warming are getting worse, not better; carbon dioxide does far more good than harm; and President Obama has backed the “wrong side” in the war on “climate change.”

So says one of the world’s greatest theoretical physicists, **Dr Freeman Dyson**, the British-born, naturalised American citizen who worked at Princeton University as a contemporary of Einstein and has advised the US government on a wide range of scientific and technical issues.

In an interview with **Andrew Orlowski** of The Register, Dyson expressed his despair at the current scientific obsession with climate change which he says is “not a scientific mystery but a human mystery. How does it happen that a whole generation of scientific experts is blind to the obvious facts?”

Dr Freeman Dyson: “They're *blind* because **they're paid to be blind**.

There's a monstrous implication here for the economy and markets as a whole, and it reaches not only into this area of the political scene but **most areas**.

Look at pharmaceuticals for another example, and the recent piece I put up on the “discovery” that *placebos -- that is, sugar pills -- “help” about a third of the time and this distresses drug companies because it makes their drug trials “fail” yet they maintain that it hasn't actually failed.*

Think about that for a minute. **The persons in the study have no idea who's getting the real drug and who's getting a pill that's inert; that is, it has none of the drug in it.** Both groups of patients **believe** there's a real drug in the pill, in short, and that **belief** results in a change in outcome.

How does this “distress” a drug maker? It only does so if the so-called drug is a scam and what's worse is that the endpoint is not whether the drug is better than any existing therapy (that is, already-existing drugs) it's whether it works at all.

So when you don't get the results you want what do you do? The **scientific** response is that you admit that your hypothesis is blown and thus your theory invalid. You go back to the drawing board and try again with a different set of assumptions, designing a new experiment.

But in today's world what you do is find a way to cheat because the money you will make with your “discovery” is too important to let a tiny little thing like truth get in the way -- and whether you harm or even kill people in the process doesn't matter.

When it comes to so-called “climate change” *of course* the climate is changing. It changes all the time, and would do so even if there was not one single human being on the planet.”

Andrew Orlowski: “I have repeatedly pointed out what Dyson does when it comes to the developing world as well:

China and India rely on coal to keep growing, so they'll clearly be burning coal in huge amounts. They need that to get rich. Whatever the rest of the world agrees to, China and India will continue to burn coal, so the discussion is quite pointless.”

Dr Freeman Dyson: “Exactly. But pollution can be solved --**and CO₂ is not pollution, it is plant food!”**

Andrew Orlowski: “To any unprejudiced person reading this account, the facts should be obvious: that the non-climatic effects of carbon dioxide as a sustainer of wildlife and crop plants are enormously beneficial, that the possibly harmful climatic effects of carbon dioxide have been greatly exaggerated, and that the benefits clearly outweigh the possible damage.”

Dr Freeman Dyson: “Yep.

Higher CO₂ levels **benefit plant growth**. That is of course **food** for both humans and other animals and many of **those** animals eventually become food too.

Further, the scaremongering on CO₂ as a “greenhouse gas” was never supportable scientifically. First, it's a **trace** gas in the atmosphere, measured in parts per million. That is, at its roughly 400 ppm level today that's something like 0.04% of the atmosphere. **CO₂ is a trace gas!**

More to the point, below about 0.02% **an entire class of plants become incapable of extracting CO₂ from the atmosphere and die**. That event, were it to happen, would be a true **global extinction event** for us and a huge percentage of the other species on the planet -- including the sea, which is 100% reliant on the food chain *starting with plankton, a large percentage of which are phytoplankton and utterly reliant on photosynthesis -- and thus CO₂.*

So what is responsible for **most** of the solar absorption in the atmosphere? Water vapour.

Further, increased plant growth (which comes from more CO₂) is a negative feedback on temperature. Why? Because of physics, that's why. Energy is neither created nor destroyed, but it can be transformed and exchanged, albeit always with loss to the environment between source and final product. **Therefore when a plant grows it takes insolation (solar energy), CO₂ and H₂O and the plant uses said energy to create higher-energy state molecular structures built out of that CO₂ and H₂O, among other trace requirements (e.g. fixed nitrogen from the soil.)** We know this is true because when you **burn** said higher energy-state molecular structures that are produced by said growth (commonly known as *wood*) we get CO₂, H₂O **and energy** back out.

This is just one example of the balance that our planet exerts. CO₂ is not a “pollutant”; it is an *essential* trace gas in our atmosphere without which we would all die. Its 0.04% concentration is neither historically high or low when one looks beyond the Holocene (our present) era **and greater concentration of that gas would lead to greater plant growth, which since we continue to believe in “permanently sustainable exponential population growth” will at least help us stave off mass-starvation and death for a bit longer than would otherwise be the case.**

*Oh, and as for the so-called climate “models”, those “models” failed to predict the last near-20 years of **no material temperature change**; in fact, they predicted runaway geometric increases. That didn't happen.*

Honest science demands that when your predicted outcome fails to occur, **you consider your hypothesis blown** and go back to your books and pencils, not try to fabricate excuses.”

VZPOMÍNKA: Hirošima

Neviditelný pes 5. 8. 15 Jan Drábek

Moje poslední válečná vzpomínka je spojena s momentem, kdy jsem se na prázdninách v Orlických horách u Pastvinské přehrady jednou takhle zvečera ponořil do jejích chladných vod. A tu se ze straně nade mnou ozval hlas. Volal na cestáka sídlícího na druhé straně zátoky: „Ahoj Zdenkúúú! Heléé, je po válce. Američani shodili na Japonce atomovou pumúú!“

Tehdy jsem měl jen mlhavou představu, kde to Japonsko je, a už vůbec žádnou o tom, že co křikloun nade mnou oznamuje, je vlastně začátek zcela nové éry lidstva.

Válka přece skončila už před čtvrt rokem, kdy my skauti jsme už stáli špalír Montgomerymu, Pattonovi a Koněvovi na Staroměstském rynku, oděni jen v mírně obměněných uniformách Hitlerjugendu, dokonce i v poděděných tropických helmách, které postrádaly ty malé palmičky, označení někdejšího německého Afrikakorpsu. Ty jsme odstranili, i když po nich zůstal jakýsi prozrazující odstín.

Atomové výbuchy se ztrátami asi čtvrt milionů lidí byly tehdy zaznamenány a ilustrovány ve všech novinách a časopisech. Brzy po tom jsme je také viděli ve filmových aktualitách. Obávám se však, že jsme dodnes význam toho všeho dění patřičně nedocenili. Ovšem pravdou taky asi je, že po 41 let komunistický režim dělal všechno možné, aby z propagačních důvodů k nějakému obecnému ocenění nedošlo. Těch čtvrt milionů mrtvých a raněných Japonců představovalo spásu lidstva: zkrátka tito lidé se vlastně zasloužili o to, že tu ještě jsme, že civilizaci nebyl dán prudký konec.

A to navzdory všem těm krizím, berlínským, korejským a vietnamským. Zejména pak té kubánské v říjnu roku 1962. Co hlasatel Rádia Svobodná Evropa v Mnichově jsem tehdy stál ve studiu krátce před hlášením zpráv. S poněkud roztřesenou bradou jsem čekal, jestli přijde ta, že se sovětské lodě mířící na Kubu zastaví. Všichni jsme věděli, že jestli se tak nestane, stane se budova našeho radia jedním z hlavních terčů ruských raket. Dnes jsem přesvědčen, že se tak nestalo hlavně zásluhou obětí hirošimských a nagasackých. Lidé po celém světě si prostě všechny ty hrůzy dobře zapamatovali. To celkem lidstvo umí dobře: zapamatovat si hrůzy. Bohužel taky dokáže vymyslet hrůzy nové.

Takže nejen chybami, ale hlavně hrůzami se člověk učí. Nemám dnes už nejmenších pochyb o tom, že zkáza těch dvou měst v Japonsku měla pro život na této planetě daleko větší význam, než si uvědomujeme.

Oč jde muslimům

Neviditelný pes 28. 9. 15 Petr Žantovský

V minulých dnech mnohokrát v médiích padla otázka, oč vlastně jde evropským muslimům. Padají teorie, že muslimové chtějí tradiční evropské hodnoty nahradit svým náboženstvím, občanské právní řády v zemích, kde žijí, buď doplnit, nebo nahradit svým právem šaria, obzvlášť konspiračně zaměřeni komentátoři vystupují s teoriemi, podle nichž jde islamistům o islamizaci starého kontinentu, a to po dobrém, nebo po zlém.

Protože však, jak jsme viděli opakovaně třeba v České televizi, ani dva muslimové se příliš neshodují na tom, oč přesně muslimům jde, ponechme mluvit jednoduchá a prostá fakta.

Jsou čerpána z otevřených zdrojů ze země, která je již přes půlstoletí vyhledávanou cílovou zemí pro muslimy zejména z Afriky, tedy Francie. Tyto informace pocházejí z deníků Le Monde, Le Figaro a dalších seriózních zdrojů. A ačkoli jde zdánlivě o banality, je možné si z nich přece jen o něco upřesnit možnou odpověď na onu úvodní otázku: oč jde muslimům v Evropě.

Začneme u francouzského školství. Muslimské dívky tu žádají, aby nemusely chodit na tělocvik, aniž by byly trestány špatnými známkami. Muslimští rodiče odmítají nechat své dcery ve škole, jestliže při suplování nenahrazuje učitelku opět žena. Na základních školách mají oddělené umývárny – jedny pro muslimy, druhé pro nemuslimy.

V tělocvičnách vyžadují muslimští žáci oddělené šatny, protože obřezaný se podle jejich zvyklostí nesmí svlékat vedle nečistého. Muslimští žáci mohou ve školách a školkách vyžadovat odstranění vánočních stromků s poukazem na odluku církve a státu.

Muslimové žádají zřídit modlitebny od základních po vysoké školy. Požadují sestavovat rozvrh tak, aby se mohli 5x denně modlit. Požadují revizi učebnic dějepisu a zahrnout tam historii jejich zemí a náboženství. Z učebnic mají být vypuštěny všechny zmínky o Charlesi Martelovi, který roku 732 porazil v bitvě u Poitiers Saracény.

A dále: Muslimské studentky vyžadují, aby mohly být u zkoušek doprovázeny svým manželem a zkoušeny pouze ženou. Asociace muslimských studentů na pařížské univerzitě zpochybňuje právo „západních“ profesorů hodnotit práce muslimských studentů.

Muslimské medičky a lékařky požadují, aby mohly přijít do styku jen s ženskými pacientkami. Muslimové vyžadují, aby jako veřejní činitelé mohli pracovat v čádu. Podle informací odborů mají úřady dle nové legislativy dávat přednost při zaměstnávání mladým imigrantům. Některé podniky, např. Peugeot, podepsaly dohodu, že budou přednostně zaměstnávat zahraniční personál.

Ve výčtu opatření vyjadřujících ducha pozitivní diskriminace by se dalo ještě dlouho pokračovat. Ale už z těchto vlastně bagatelních skutečností lze vyčíst víc, než ze všech politických deklamací. Muslimové v Evropě prostě chtějí zvláštní práva, bez ohledu na to, co si o tom myslí okolní majorita.

Považují své požadavky za nárokové, a když nejsou beze zbytku plněny, mají záminku k tomu, aby mluvili o rasismu či diskriminaci. I představitel muslimské organizace v Česku Mohamed Abbás přece v televizi opakovaně říkal, že to „Evropa bojuje proti muslimům“. Jak a proč, to už neřekl.

Pro každého, kdo si chce vytvořit nezaujatý názor na věc, je třeba ještě dodat, že žádná jiná komunita – židovská, buddhistická atd. podobné požadavky a nároky na zvláštní práva nemá a neuplatňuje.

Kdo patří před soud

Neviditelný pes 15. 9. 15 P. Ivan Peschka

Kolik je ještě potřeba takovýchto fotografií, aby se změnilo myšlení Evropy?

Takhle nějak podobně vypadal titulěk mnoha našich i světových novin a pod ním fotografie utopeného dítěte.

Všechny ty listy a servery pak psaly o tom, že hoch zemřel při útěku jeho rodiny z válkou zmitané Sýrie (spolu s dalšími příbuznými) a že jeho otec je zničený z toho, že se mu je nepodařilo zachránit.

Okamžitě se rozjela záplava obviňujících a sebeobviňujících argumentů o tom, že za tragedii mohou já, Vy, my všichni Evropané a „západáci“, a kolik ještě takových událostí bude muset proběhnout, než se konečně vzpamatujeme a uděláme tomu přítrž tím, že je všechny přijmeme za takových podmínek, aby k takovým tragediím nemuselo docházet.

Uplynulo pár dní a dozvěděli jsme se jiný příběh. Rodina odešla ze Sýrie před válkou, ale již před několika lety. Žila v bezpečí v mírové zemi, Turecké republice, která je členem NATO, kandidátem do EU, a je kulturně i nábožensky podobná předválečné Sýrii. Žila zde v bezpečí, ale ne v luxusu. Proto se otec rozhodl, že bezpečnou muslimskou zemi opustí a odejde do cizí a vzdálené země, o níž se povídá, že je tam bezpracný luxus. Důvodem bylo to, že v Německu mu, na rozdíl od Turecka, zadarmo udělají nový chrup.

Rozhodl se přes to, že věděl, že tato cesta je nebezpečná a že je ilegální (pro ty, kteří toto slovo denně skloňují, ale nevědí, co znamená: *ilegální* znamená *nezákonná*, tedy svým způsobem *zločinná*). Zaplatil za cestu, o níž věděl, že je nebezpečná, ale už neinvestoval peníze do toho, aby měli všichni záchranné vesty, to by se mu ty zuby už moc prodražily. Vzal si tedy vestu jen on sám a stoupl si za kormidlo člunu, který řídil takovým způsobem, že se ve vlnách jeho nezajištěná rodina utopila. (Sám pak o celé situaci lhal, jak jej usvědčili jeho spolucestující. Ti také vyslovili podezření, že nebyl jen řadovým cestujícím, ale jedním z organizátorů.)

Utonulého chlapce našli na břehu sluníčkoví fotografové a hned vytušili, jak na tom ubohém dítěti vytráskat prachy a prestiž. Místo, aby s mrtvým tělíčkem jednali s úctou a pietou, která vždy patřivala ke znakům lidství a humanity, odvěkli objekt svého foto-zájmu jinam; asi tam měli lepší světlo, nebo lepší pozadí. A spustili kampaň o tom, jaké jsme stvůry: já, Vy, my všichni.

A nyní se ptám: **Kolik je ještě potřeba takovýchto fotografií, aby se změnilo myšlení Evropy?** Aby lidé, obyčejní čtenáři novin a zpravodajských serverů pochopili i přes masivní mediální kampaň sluníčkových novinářů a fotografů, že ne já a Vy a my všichni, ale oni patří před soud. Ti manipulátoři před soud morální, a lidé, jako je otec, milující víc protězu zdarma než svoji rodinu, před soud kriminální.

Tak co? **Kolik je ještě potřeba takovýchto fotografií?**

Ajlane Kurdí, ty jsi nevinnou obětí chamtivosti, bezcharakternosti a bezcitnosti svých nejbližších. Modlím se za Tebe u Boha, který miluje všechny děti všeho věku, národnosti i víry. Prosím Ho, ať ti utře slzy z tvých očí a utěší tě ve Svě náruči. Ať ti dá poznat Svou Lásku a zapomenout na to, jak se k tobě zachovali tvoji nejbližší. Odpočivej v Pokoji a Světlo Věčné ať ti svítí. Ve jménu Otce + i Syna, i Ducha Svatého. Amen.

P. S. Nečekám v diskusi na souhlasné příspěvky, i když z nich budu mít radost a předem za ně děkuji, čekám na odpovědi svých odpůrců.

Nemyslím si, že někdo z nich napíše, že ta hnusná manipulace a zneužití tragedie dětské smrti byla opravdu hnusná a unfér. Čekám a těším se na příspěvky o tom, co církev dělala za křížových válek, za honů na čarodějnice a za inkvizice, a na příspěvky o zneužívání ministrantů a o církevních restitucích. Tím totiž potvrdíte, že nejen odmítáte diskusi k danému tématu, ale nejste jí ani argumentačně schopni. Děkuji za každou vaši vulgaritu, protože tou ukazujete, co jste vlastně zač. Ať se vaše sluníčková tvář ukáže v té nejpregnantnější podobě.

Děkuji.

Autor je starokatolický kněz

O původu Islámského státu

Nová ústava.cz 25. 9. 15 Pavel Kohout

Modernismus v islámském světě selhal. Vbrzku tam fungující režim západního typu nebude.

Proč jsou Blízký východ a islámský svět stálým zdrojem neklidu? Odpověď podává renomovaný historik a orientalista Bernard Lewis v knize *Krise islámu: Svatá válka a nesvatý teror*. Kniha byla poprvé publikována v roce 2003 a vyšla i česky. Je to útlý svazek, který by si měl přečíst každý.

Osmdesát let ponížení

Základem je kulturní nedorozumění mezi Západem a islámem. Západ, ať už slovy bývalého prezidenta Bushe, nebo slovy současných státníků, neustále zdůrazňuje, že nebojuje proti islámu, nýbrž proti terorismu. Z hlediska Západu nejde o náboženskou válku. Z hlediska islámu však ano. Jeho cílem skutečně je zničit současnou nadvládu západní civilizace a nastolit chalífát.

Když Usáma bin Ládín v projevu z října roku 2001 hovořil o „více než osmdesát let trvajícím ponížení“, američtí a evropští komentátoři tápali, píše Lewis. Dohadovali se, co významného se stalo kolem roku 1920, a různé odpovědi.

„Můžeme si však být zcela jisti, že bin Ládínovi muslimští posluchači, ke kterým se obracel, okamžitě pochopili narážku a ocenili její význam. V roce 1918 byl otomanský sultanát, poslední z velkých muslimských impérií, definitivně poražen, jeho hlavní město Istanbul okupováno, jeho panovník zajat, velká část teritoria rozdělena mezi vítězné Brity a Francouze,“ pokračuje profesor Lewis. „Otomanský panovník nebyl pouze sultán, ale také chalífa, hlava sunnitského islámu a poslední z vládnoucí linie, jejíž počátek se datuje ke smrti proroka Mohameda v roce 632.“

Ze západního pohledu bylo 11. září 2001 teroristickým aktem, jehož hlavní inspirátor byl zabit a organizace, která jej uskutečnila, potlačena. Případ uzavřen. Z muslimského hlediska byl tento den začátkem dlouhé a rozsáhlé války proti Západu, na jejímž konci má být znovunastolení chalífátu. Pokud možno na globální bázi.

Muslimský svět chápe historii jinak než Západ, připomíná profesor Lewis. My jsme zvyklí dělat tlusté čáry za minulostí a usmířovat se. Oni cítí několik století starou událost, jako kdyby se stala před týdnem. Fráze „now it's history“ (nyní je to historie) se na Západě používá ve smyslu „teď už na tom nezáleží, je to passé, co jsme si, to jsme si“. Pro věřícího muslima je něco takového nepochopitelné: zničení chalífátu západními mocnostmi je pro něho stejně bolestné, jako kdyby šlo o čerstvou věc.

„Během více než třinácti století chalífát prožíval vzestupy a pády, ale vždy existoval jako silný symbol muslimské jednoty, a dokonce identity. Jeho zánik z rukou zahraničních imperialistů a domácích modernistů byl intenzivně vnímán v rámci celého muslimského světa. Vyskytly se polovičaté pokusy různých muslimských monarchů přivlastnit si tento osiřelý titul, ale žádný nenašel masovou podporu. Mnozí muslimové jsou si stále bolestivě vědomi této prázdnoty. Říká se, že Usáma bin Ládín na něj hodlá aspirovat,“ uvádí Bernard Lewis ve své knize, jejíž rukopis vznikl krátce po 11. září 2001.

Dnes víme více. Bin Ládín je mrtev, ale myšlenka chalífátu, kterou oživil, si již získala masovou podporu. Islámský stát je logickým pokračovatelem al-Káidy.

Moderní západní svět tragicky nerozumí islámu. Západ již ve středověku oddělil světskou a církevní moc. V islámu se nic takového nestalo. Světští prezidenti nebo panovníci jsou v očích věřících muslimů jen uzurpátoři. Západ se snaží vysvětlit, že bojuje proti terorismu, nikoli proti islámu. Věřící muslim kroutí hlavou: vždyť to jsou svatí mučedníci, žádní teroristé. A koruna všeho: západní státníci a intelektuálové se snaží tvrdit, že teroristé nejsou skuteční muslimové a že „teror nemá nic společného s islámem“.

Číst Bernarda Lewise se vyplatí

Rozhodovat, kdo je a kdo není muslim, je otázka života a smrti. Na Západě můžete klidně říci, že Kohout podle vás není žádný skutečný křesťan. Nic se vám nestane, Kohout nad tím určitě mávne rukou. Ovšem prohlásit o někom, že není skutečný muslim, je vážná obžaloba, neboť odpadlictví je zločin trestaný smrtí. Takfir (obžaloba z odpadlictví) samozřejmě nemůže provádět nevěřící. Když tedy například prezident Obama nebo monsignore Halík prohlásí, že pachatel atentátu není pravý muslim, „je to, jako kdyby vepř kázal o čistotě“ (autentický výrok jednoho muslimského duchovního z nedávné doby).

Dobrá. Jak je ale možné, že tolik lidí z Blízkého východu věří ideologii z doby raného středověku? Protože modernismus v islámském světě fatálně selhal. „Strany a parlamenty západního stylu téměř neodvratně vedly ke korupci a tyranii. Jediný evropský model, který fungoval, byla diktatura jedné strany. Strana Baas, jejíž odnože vládly v Iráku a Sýrii desítky let, obsahovala nejhorší znaky nacistického a sovětského modelu,“ shrnuje situaci Lewis. V jakékoli dohledné době neexistuje šance nastolit na Blízkém východě fungující režim západního typu.

Škoda že Bush, Obama, Merkelová, Hollande nebo švédský premiér Löfven nikdy nečetli Bernarda Lewise. Lépe by věděli, jak se bránit v této válce civilizací.

Autor je ředitel pro strategii, společnost Partners

A Facebook post, written by a gentleman named *Marty Skinner*

Here is an excellent Facebook post that ALL people should read. This fellow is an historian who offers an accurate assessment of the root of the problem the world faces today and likely well into the future.

Syria has had a civil war for almost 5 YEARS. Why all the “refugees” NOW and why so all of a SUDDEN and why in such VAST NUMBERS? With an Honours degree in History and a lifelong student of the subject, I smell a rat.

This is a highly organized, well oiled, mobilized invasion of Muslims and Jihadists into the Western World. It's been in their plan for a long time. Momar Gadhafi predicted and explicitly stated that Muslim domination of Europe would happen without a conventional war and he said it 30 years ago. 95% of these economic “refugees”, many who have cell-phones, are men between the fighting ages of 20 and 40. Very few women and children from everything I've seen.

Odd that the 5 wealthiest Arab States including Saudi Arabia, Qatar, Bahrain and Kuwait are taking “no refugees”, thanks, and feel quite self righteous about it. No guilt what so ever? They are even laughing at us for doing so.

Ask yourself, why would Germany, Belgium, Holland, France, Sweden and others want to destroy their own cultures from within? It doesn't make any sense? If this keeps up, Europe will be burning daily within a very short few years if not months: civil war in the streets between civilizations. Muslims vs. Kafirs, that is to say, everyone who is not a Muslim.

Unfortunately, the reality is that Muslims are just not like any other immigrants. They don't want to assimilate, they want to set up separate enclaves and implement Sharia Law. Another problem is that while the civilized West rightly abhors violence, conversely Muslims daily display their love of violence. They live it and embrace it. In many Muslim countries public be-headings and stoning to death for adultery are an example. It's a part of their culture precisely because Islam is - dare I say it - a death cult.

Islam is a supremacist, totalitarian, bigoted, fascist political ideology masquerading as a religion. It literally means “submission”. The Quran MANDATES death for blasphemy, for adultery, for apostasy, for family honour, for being gay, Jewish or a Kafir as well as ten other “crimes”, many not even considered to be so in the West: death for drinking alcohol or taking illegal drugs are examples.

Why let in vast numbers of these brainwashed people, especially men of that age, when past experience has already demonstrated the tragedy, not to mention the financial, social, and political costs of rampant multiculturalism in Europe. Ordinary citizens are against this immigration but strangely, their governments are not?

Someone or some organization is pulling some strings here - that is what I see. Is this invasion part of the New World Order's plan to depopulate the planet? Maybe there's not even any such an organization but it's all over U-tube and other social media. The major media are implicit in selling gullible citizens of the West the righteousness of the “refugees” cause and openly siding against Western culture. One drowned child's picture in the right places sparks outrage and sympathy world-wide for the movement and resettlement of vast numbers of Muslims.

However the implementation of Sharia Law, No Go Zone ghettos in most countries in Europe and Muslim rape gangs go unreported. In radical Islamist countries honour killings, be-headings, stonings, cutting off limbs, whipping and torture, paedophilia, child bride marriages, rape and misogyny go unreported DAILY and are dismissed as culturally ingrained. Where is the indignity and the outrage over people doing this every day to their own populations? Yet a staged picture a drowned baby on a beach sparks a world outcry?

Muslim birthrates are 8 children per family while Europeans average 1.4. When these current millions bring in their multiple wives, children and extended families 85% of whom live on state benefits (England's experience) you can multiply their number by at least 10, maybe 20 or even more. By 2050 Europe will be Muslim dominated just by demographics alone. When their numbers are sufficient they will legally vote in their own kind and then Sharia Law. Europe as we know it will be lost forever. Two thousand years of civilization will be destroyed by the same fanatical bearded, bigoted, brutal, boneheaded, belligerent bastards who are now slaughtering their own kind and blowing up ancient and irreplaceable world heritage buildings, monuments, books, manuscripts and other historically significant art treasures in Iraq, Syria and other conquered territories.

Canada should not get sucked into this quagmire of political correctness just to show how polite, civilized, politically correct and Canadian we are. We should learn a lesson from our Australian counterparts.

SOBOTNÍ VOLEJBAL-SATURDAY VOLLEYBALL

LISTOPAD – NOVEMBER 7. & 21.,

PROSINEC – DECEMBER 5. & 19.

VOLEJTE MARTU – RING MARTA 9130 6781

Slovenské vysielanie SBS New Radio Schedule

One hour of programming on Friday at 3pm via:

- Digital radio (DAB+) (SBS Radio 3)
- Digital TV (SBS Radio 3)
- Online at sbs.com.au/slovak (live and catch up listening)
- iPhone and android app – SBS Your Language app (live and catch up)
- Podcasts

České vysílání SBS New Radio Schedule

One hour of programming on Thursday at 5pm via:

- Digital radio (DAB+) (SBS Radio 3)
- Digital TV (SBS Radio 3)
- Online at sbs.com.au/slovak (live and catch up listening)
- iPhone and android app – SBS Your Language app (live and catch up)
- Podcasts

Karel Balík hledá přítele Štefana Parker.

Prosím ozvěte se na čísle 0439 994 390.

Hádankový koutek

Pan **Richard Toman** tentokrát vyřešil správně jen dvě hádanky. Ta první je snad jen pro matematiky a já se omlouvám. Jak říkají Angličané: „Něco vyhraješ, něco prohraješ.“

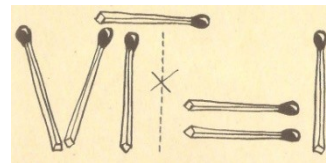
1. Equation in Roman Numerals

The following equation is unverified: **VII = I**

What must be done so that by moving only one match (bar), the equation becomes correct (other than by barring the '=' so that it becomes '≠')?

Solution: The square root of 1 equals 1.

Turn the last vertical bar of **VII** into to a horizontal position and attach it to **V** to make a **square root sign**. This was clearly only for those who know that symbol and I apologize to the non-mathematicians...

2. Decapitation

During the Crusade, the king of France and his men are stopped by Saracens, who deal them a sorry hand:

- the king is decapitated,
- his eldest son is hung,
- one of the squires has a severed head.

Nevertheless, there are only two victims of this massacre. How is this possible?

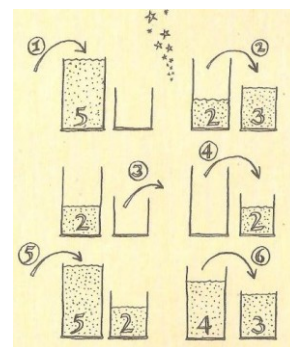
Solution: One of the squires has a severed head... the king's!

3. Love Potion

Merlin has to make a love potion for King Arthur. According to his book of spells, he needs 4 litres of oil of toad. To measure this out, the wizard only has two unmarked pots: one that holds 5 litres, the other 3 litres. How can he measure out 4 litres?

Solution: The solution is pictured on the right:

As you can see, at the end of the 6th step, there will be 4 litres left in 5-litre pot. Six is also the least number of steps in which this task can be accomplished...

Dnešní hádanky:

I dnes setrvejme u knihy **Fabrice Mazza "Enigma"** s těmi zajímavými obrázky...

1. Bells

It takes Quasimodo the bell-ringer of Paris's Notre Dame Cathedral 3 seconds to ring 4 o'clock.

How long will it take him to ring midday?

2. Triangles Made From Matches

On the construction site of the cathedral, a craftsman wonders during his break how to make four equilateral triangles with six matches.

Note: They all need to be the same size (**congruent**).

3. Precious Stones

King Louis VI the Fat wants to have a crown made, decorated with precious stones. He knows through an informant that one of the nine stones the dealer presents him with is a fake. The dealer isn't admitting a thing.

The king also knows that all of the stones are of equal weight, except for the fake one, which is slightly heavier.

So he asks the dealer for his balancing scales and manages to locate the fake stone in only two weighings.

How did he do it?

Maria Daňková
MariaDankova@gmail.com
Tel: (02) 9939 1031
Mob: 0448 893 788

*Viktor Ponrepo, vlastním jménem Dismas Šlambor (6. 6. 1858 – 4. 12. 1926)
byl český průkopník kinematografie, majitel prvního stálého
kina v Praze v domě U modré štiky v Karlově ulici.*

KINO PONREPO – SOKOLSKÝ NÁRODNÍ DŮM SYDNEY

Představení se obvykle konají každou třetí neděli v měsíci v sokolském Národním domě v prvním patře 16 Grattan Crescent, Frenchs Forest v 14.00 hodin.

Neděle 15/11/2015 v 14.00 hodin:

VALENTIN DOBROTIVÝ

Česká filmová komedie o kanadském žertíku, který mohl přijít hodně draho. Velmi pracovitý, ale také velmi naivní úředník pojišťovny Valentin Plavec se stává terčem nekončících legráček, vtipků a recesí svých kolegů Bejšovce a Voborníka. Poslední vydařený kousek se jim však poněkud vymkl z ruky. Připsali totiž k výhernímu číslu 8456 jedničku a namluvili Valentinovi, že vyhrál v loterii milion. Jelikož si však Valentin nemůže vyzvednout výhru okamžitě, vybere dvacet tisíc, což jsou veškeré úspory, které našetřil společně se svou snoubenkou Helenou a začne nakupovat na zálohu. Koupí auto, najme personál do vily. Jako čerstvý milionář je v práci povýšen a dokonce se k němu začne hlásit i lakomý strýc Kudrna. Pravda však brzy vyjde najevo, a když mu kolegové prozradí, že šlo jen o žert, všichni ho opustí, jen věrná Helena zůstane a dokonce pomůže nešťastnému snoubenci zrušit všechny zálohované a domluvené obchody. Když vyjde v novinách zpráva, že došlo k chybě a vítězný los má číslo 18456, rozhodne se Valentin oběma vykutáleným vtipálkům pomstít... **Režie:** Martin Frič. **Hrají:** Oldřich Nový, Hana Vítová, Milada Gampeová, Ladislav Pešek, Eman Fiala, Jaroslav Marvan, Theodor Pištěk, Zdeňka Baldová, Vojta Novák, Růžena Šlemrová a jiní.

**Kino Ponrepo bude mít prázdniny od
prosince do ledna.
TĚŠÍME SE NA SHLEDANOU V ÚNORU 2016**

Obama's climate gambit: do as I say, not as I do! *Peter Westmore*

News Weekly, October 10, 2015

U.S. President Barack Obama
in Alaska

Early in September, U.S. President Barack Obama visited Alaska to highlight the dangers of climate change, and to aggressively push his agenda that unless the world implements immediate cuts to CO₂ emissions, it will face the consequences of uncontrolled global warming.

Perhaps coincidentally, September is the time of year of maximum Arctic melting, as the days grow longer.

The New York Times, a cheerleader for climate alarmism in the United States, said: "President Obama will travel to Alaska on Monday to call for urgent

and aggressive action to tackle climate change, capitalising on a poignant tableau of melting glaciers, crumbling permafrost and rising sea levels to illustrate the immediacy of an issue he hopes to make a central element of his legacy." The U.S. President was emphasising what he had earlier stated: that climate change – not poverty, terrorism or war – is the central challenge facing the human race.

Last November, he signed an agreement with China's President, Xi Jinping, to work for legally enforceable emissions targets, and committing the U.S. to cut CO₂ emissions by 2025 by at least 26 per cent, although China's emissions will continue until 2030.

Credibility gap

Since Obama will remain U.S. President for only another 16 months, he is committing future U.S. administrations to his climate agenda. What is most interesting about all this is that he has not attempted to put legislation to this effect before the U.S. Congress. Under U.S. law, no foreign treaty can be enacted without congressional approval. In this respect, Obama's actions are similar to those of his Democrat predecessor, Bill Clinton, who signed the Kyoto Protocol in 1998. The protocol committed those countries which ratified it to specific legally binding reductions in emissions of greenhouse gases.

However, the Clinton Administration did not submit the protocol to the Senate for ratification, meaning that the U.S. did not accept its obligations. When President Bush came to office in 2001, he specifically rejected the Kyoto Protocol.

When Obama became President in 2008, he had a Democrat majority in both the U.S. Senate and House of Representatives; but even then, he did not submit the Kyoto Protocol to the Senate for ratification – much to the disgust of the environmental movement. And when he signed an agreement with China last November, he did not submit the agreement to the Senate for ratification, meaning that it has no legal force. Yet he is will attend the UN Climate Change Conference in Paris in December, arguing that the rest of the world should accept binding emission reductions ... when he is not prepared to do the same in the United States! (It is generally agreed that if he tried to get such a treaty through the U.S. Senate, he would fail because the Republicans now control the Senate. But that is not the point. If this were an issue of such gravity, as he has said repeatedly, he would seek a congressional mandate as a matter of principle.)

These issues go to the heart of the U.S. President's credibility. An entirely separate issue is whether his assertions of imminent environmental catastrophe are correct.

Tim Ball, former University of Winnipeg climatology professor, rejects them completely. He said recently that contrary to alarmist claims, overall both the Antarctic and Arctic ice caps were increasing in size, year on year. He told WND Radio, an American online network, that reliable climate models suggested a cooling period that could well last and deepen over the next 25 years. He said it was all predicated on a noticeable decrease in solar activity. "When there are lots of sunspots, the earth is warm. When there are very few, it's colder," he said. "The sunspots are not actually causing the temperature to change. They're a manifestation of changes in the magnetic field of the sun. As the magnetic field of the sun varies, it controls the

amount of cosmic radiation reaching the lower atmosphere. That determines the amount of cloud cover we've got, which then, in turn, controls the temperatures."

Other climate scientists have come to similar conclusions, but using different evidence. One of these is Dr Roy Spencer, who has released satellite temperature data showing that there has been almost no net rise in the global temperature since the late 1990s. Dr Spencer points out that rising temperatures in Alaska over recent years have been the result of shifts in long-term weather patterns, particularly what is known as the Pacific Decadal Oscillation, "a 60-year cycle which affects the atmospheric steering currents in Alaska, determining whether cold polar air or warm Pacific air tends to win out as the two air masses continually battle for control over Alaska weather".

He said: "President Obama will no doubt wax eloquent about how all weather and glacier changes in Alaska (1) have been brought on by humans, and (2) are bad. I'm sure this is what's taught in schools now, and many will believe it. But don't you believe it."

Peter Westmore is national president of the National Civic Council.

Fandím Viktorovi Orbánovi, on v podstate chráni Európu.

**Rudolf Schuster prehovoril nielen o migrantoch, ale aj o zá-
kulisí slovenskej politiky**

28. 9. 2015 www.parlamenthelisty.sk

ROZHOVOR Bez referenda by som spoločný štát nikdy nerozdelil. O mne to bolo známe, že som proti tomu, aby Federálne zhromaždenie a národné parlamenty rozhodli za všetkých ľudí. Toto bolo výsostné právo všetkých občanov, najmä, keď sme nastúpili demokratickú cestu.

Z VEDCA POLITIK

Vyštudovali ste SVŠT v Bratislave, ste stavebný inžinier, málokto však vie, že ste po škole začali pracovať v Bratislave v Krajskom projektovom poľnohospodárskom ústave a neskôr na Slovenskej akadémii vied až do roku 1962. Prečo ste nezostali v Bratislave?

Je to celé zaujímavé. Keď sa človek ožení a nemá byt, tak nechá aj akadémiu. Na Slovensku vtedy fungovali tzv. umiestnenky. Na Slovenskú akadémiu vied (SAV) som sa dostal tak, že som sa na tom dohodol s akademikom Otom Dubom, ktorý bol vtedy aj dekanom Stavebnej fakulty SVŠT. Hoci v Krajskom projektovom ústave som mal veľmi dobré miesto a jeho riaditeľ ma nechcel pustiť, ja som v projekcii robiť nechcel. Chcel som ale zostať v Bratislave a akademik Dub mi pomohol tak, že vypísali súbeh na obsadenie miesta asistenta, tento súbeh som vyhral a začal som pracovať na SAV, práve na Vodnom diele Gabčíkovo – Nagymaros. Mali sme už vtedy model dnešného kanála, kde som skúmal prúdnice a iné odborné veličiny. Zaviedol som tam fotografické a filmové metódy, sledovania a vyhodnocovania prúdnic. Bola to vtedy novinka. Obľúbili si ma a presviedčali, akú mám pred sebou úspešnú budúcnosť.

A v čom bol vtedy problém, že ste tam nakoniec nezostali?

Keďže som nemal byt, manželka bývala zvlášť, ja som býval zvlášť, takže nemali sme vtedy kde bývať. Akademik Dub vtedy mojej manželke povedal: „Nežeňte sa za materiálnymi statkami, váš manžel má pred sebou veľkú budúcnosť.“ Lenže ja som potom i tak išiel do Košíc, do VSŽ za Mikulášom Kitkom, ktorý bol vedúcim odborom ostatných investícií. Ten mi povedal: „Keď prídete do Košíc, do šesť mesiacov máte byt, plat vám dáme vyšší ako v SAV.“ Tak som sa vrátil do Bratislavy, manželka, pôvodom z Oravy, nechcela ísť do Košíc, lebo mala v Bratislave dve sestry aj brata, ktorý študoval so mnou, no nakoniec som sa rozhodol nastúpiť do VSŽ do Košíc.

Vaša kariéra teda potom pokračovala v Košiciach, kde ste takmer 13 rokov pracovali vo VSŽ, najprv ako referent, neskôr ako vedúci investičného oddelenia. Ďalej ako vedúci sekretariátu a technický asistent podnikového riaditeľa. V tomto období ste v roku 1964 vstúpili do KSC. Hoci ste mali svadbu

v Modrom kostolíku v Bratislave a aj vaše deti boli pokrstené... Bolo to vtedy kvôli kariére alebo z presvedčenia?

Svadbu sme mali vtedy v Modrom kostolíku tajne. Priznám sa, že s tým členstvom v strane to bolo vtedy z obidvoch dôvodov, teda aj kvôli postaveniu v práci, aj z presvedčenia. Mal som vtedy vo VSŽ šéfa, ktorý bol Čech, volal sa Miroslav Brožek a on ma vtedy pripravoval na funkciu vedúceho investičného oddelenia pre vodu a neskôr aj pre energetiku. Z Ostravy prišiel odborník Ing. Čestmír Matěj zacvičovať do funkcie vedúceho investičného oddelenia. Začínal som teda od najnižšej pozície, postupne som postupoval rôznymi stupňami vyššie a keď prišiel rok 1964, zavolali si ma a oznámili mi, že si ma vytypovali za vedúceho investičného oddelenia. Lenže tam bola podmienka byť členom strany. Išiel som vtedy za pánom Brožkom, ktorý mi vysvetlil, že ma na tú funkciu potrebujú. Keď ale boli previerky, tak som čakal, ako to bude s mojou náboženskou otázkou. On už vtedy totiž vedel, ako sa veci majú, že som „vysporiadaný s náboženskou otázkou“, no nikde to neposúval vyššie a tým to aj skončilo. Nastúpil som do tejto funkcie.

Lenže potom sa pomerne nečakane prihlásil pán farár z rodného Medzeva a ten vám možno tak trochu skomplikoval život. Čo sa vtedy udialo?

Pán farár Dr. Sibert, ktorý ma učil ešte v nemeckej škole v Medzeve náboženstvo, neskôr v slovenskej, tak keď praskol na fare zvon (umieračik), prišiel za mojou mamou a prosil ju, aby sme dali v železiarňach tajne odliat nový zvon. Snažil som sa mu vysvetliť, že to nemôžem. Lenže on presne poznal materiály, presné pomery odlievania jednotlivých kovov, tak na tretíkrát ma prehovoril. Mamke som povedal, že keď ma vyhodí zo zamestnania, tak ma bude mať na svedomí. Zvon sme však úspešne tajne odliali, aj ho posvätili, nikto nepísal vtedy žiadne anonymy, hoci mnohí tušili, odkiaľ „fúka vietor“. Ale čo je najsmutnejšie, tak na tom umieračiku, ktorý oznamuje, keď niekto zomrie – presne podľa tónov sa vie, či zomrel muž, žena, dieťa, dospelý – tak v roku 1984 zomrela moja mamka. Ona sa starala o jeden oltár v Medzeve, otec bol komunista, no mojím rodičom to neprekážalo, že každý mal iné vierovyznanie. Vtedy som bol prvýkrát primátorom Košíc, keď mamka zomrela, a povedali mi, že ak bude mať cirkevný pohreb, aby som si rovno požiadal o uvoľnenie z funkcie. Zasadla potom rodinná rada a všetci sme sa zhodli na tom, že keď je to tak, tak bude iba občiansky pohreb, nie cirkevný. Lenže nový farár v Medzeve sa vtedy tak našťval, že prvý raz v histórii mojej mamke nezvonil umieračik, ktorý som im tam ja tajne zabezpečil. Keď mi potom v roku 1998 zomrel otec, tak som ho nechal aj za mamku pochovať dvomi farármi a umieračik zvonil po rokoch za obidvoch... A samozrejme, že aj moje obidve deti boli tak isto pokrstené. To boli tie paradoxy doby...

V roku 1968 ste podporovali stranícku líniu Alexandra Dubčeka, za čo vám neskôr vtedajšie vedenie VSŽ dalo ultimátum – buď odchod zo strany, alebo z podniku. Pre čo ste sa rozhodli?

Prvým mužom vo VSŽ bol vtedy Emil Rigo, ktorý bol zároveň aj členom predsedníctva ÚV KSC, a patrilo spoločne s Vasilom Biľakom medzi konzervatívnych predstaviteľov strany. Bol som už vtedy pripravený stať sa obchodným námestníkom. Michal Hanko bol vtedy podnikový riaditeľ VSŽ, mal som ako technický asistent prevziať funkciu obchodného námestníka po odchode Jána Trebuľu (otca súčasného košického župana – pozn. autora), ktorý vtedy odchádzal pracovať na Kubu. V tom čase bol šéfredaktorom podnikového časopisu Oceľ východu Neuhort, pôvodcom bol Čech, mimochodom blízky priateľ Ľubomíra Štrougala. Tento muž si moje vystúpenia v obrodnom procese podrobne zapísal. A následne ich aj odovzdal spomínanému Emilovi Rigovi. V obrodnom procese v roku 1968 ma totiž v mojej neprítomnosti zvolili za predsedu základnej organizácie KSS na investičnom úseku. Bol som vtedy na služobnej ceste vo Švajčiarsku. Čiže zvolili ma, ako som uviedol, za mojej neprítomnosti a nedal som na to ani súhlas. Spomínaný novinár Neuhort, odkladajúc si všetky moje prejavy, si uložil aj tie, v ktorých som kritický voči Emilovi Rigovi. Rigo si ma zavolať a dal mi ultimátum – buď odchod zo strany, alebo z podniku. Vybral som si druhú možnosť. Teda odchod z podniku.

Kde ste po odchode z VSŽ odišli?

Išiel som pôvodne iba na rok za podpredsedu Mestského národného výboru, ktorý mal na starosti všetky mestské služby. Tie boli v tom čase vždy predmetom kritiky. Ťažko sa plnili pre nereálne možnosti ich realizovania. Z tohto dôvodu bola táto

funkcia „spravidla iba na rok“. Vtedajší vedúci tajomník Mestského výboru KSS Ján Brondoš, neskôr predseda Krajského národného výboru (KNV) mi však opakovane z roka na rok predlžoval moje pôsobenie. Vzhľadom na dosahované skutočné výsledky. A tak namiesto odvolania som sa stal najdlhšie pôsobiacim podpredsedom v službách od roku 1974 až do roku 1979, čo sa dovtedy ešte nikdy nestalo. Neskôr som sa stal prvým podpredsedom pre ekonomiku a v roku 1983 prvý raz aj primátorom Košíc.

V roku 1983 ste sa stali prvý raz primátorom Košíc a o tri roky na to predsedom Krajského národného výboru, kde ste zotrvali prakticky až do nežnej revolúcie. Aké to boli roky?

Musím povedať, že na Krajský národný výbor (KNV), ktorý riadil v tom čase dnešné dva kraje, Košický a Prešovský, som nechcel ísť. Lenže vedúci tajomník KV KSS Ján Pirč vtedy ostatných presviedčal, že mesto Košice je už dobre rozbehnuté a že ma treba dať na kraj. Aby som to isté, čo som dovtedy robil v meste, robil aj na kraji. Aj vtedy mi to len oznámili, že som bol zvolený. Vtedy mi povedali: „Môžeš teraz robiť celý kraj a mesto si tiež môžeš chrániť.“ ... Nemal som šancu odporovať, nastúpil som do novej funkcie, lenže to ešte vtedy netušili, že tak, ako som strážil dovtedy ekológiu v meste, budem ju rovnako strážiť aj na úrovni kraja. Dovtedy sme ozdravili v meste lesoparky, fontány, čiastočne aj mlynský náhon, presadzoval som zatvorenie magnetky, inými slovami, chránil som čisté mestské životné prostredie. A tak na úrovni kraja sme zastavili výstavbu atómovej elektrárne v Kecerovciach. Bolo to v čase po Černobyle a jasne som vtedy povedal, že chcem mať na stole odborné názory západných expertov z Francúzska a Nemecka, bez nich atómkou na východe stavať nebudeme. Preto sme ju aj nerealizovali. Rovnako som zastavil neekologickú výrobu gumárenských urýchľovačov v Chemku Strážske. V roku 1987, keď nastala vo Východoslovenskom kraji kríza s pitnou vodou, pitná voda sa regulovala, napríklad v Košiciach chodili v tom čase deti s litrovou fľašou pitnej vody do školy, hrozila epidémia, preto ako vodohospodársky inžinier som začal využívať všetky vodné zdroje pitnej vody, ktoré boli ešte vo výhlade pre využitie. Tak sa napríklad realizoval prívod vody pre Košice z Medzeva z rieky Bodva za 245 miliónov Kčs, urýchlili sme prívod pitnej vody z vodnej nádrže Starina, opäť pre Prešov a Košice. Pritom na investičnú výstavbu tohto riešenia z Medzeva sme nedostali finančné prostriedky z vlády SR a napriek tomu sme túto stavbu zrealizovali v rekordnom čase 6 mesiacov. Bola to mimoriadna udalosť. Zapojil som napríklad do realizácie aj profesionálnych vojakov z civilnej obrany. Košičania ju veľmi ocenili.

Túto udalosť si v tom čase, vďaka Gorbačovi a jeho glasnosti, všimli aj v Sovietskom zväze a vyslali z Literatulnej gazety spisovateľa, ktorý o tom napísal širokú reportáž, v ktorej ma nazval košickým Gorbačovom.

V tom čase ešte u nás politiku Michaila Gorbačova konzervatívni vedúci komunisti nejak nepropagovali. Ako to teda vtedy celé vnímali vysokí stranícki funkcionári?

Tedy mi zavolať z Prahy Alois Indra, vtedajší predseda Federálneho zhromaždenia ČSSR, mimochodom, býval jeden čas tiež v Nižnom Medzeve. Reagujúc na článok spomínaného sovietskeho spisovateľa, sa ma telefonicky opýtal: „Aký Gorbačov? Čo ty máš s tým Gorbačovom?“ Alois Indra považoval Medzevčanov za Nemcov, a preto ani moje snaženie nepodporoval. Napríklad, keď som bol ešte iba primátorom Košíc, vystúpil som na jednej konferencii za účasti Alojsa Indru, vtedy som predostrel celý rad zmien pre mesto Košice. Alois Indra vtedy povedal: „Rudolf Schuster tu vyhlasuje ‚nový‘ Košický vládny program a som zvedavý, čo z toho splní...“ Splnilo sa vtedy skoro všetko, napríklad sme dokončili novú modernú košickú mliekareň. Na dôkaz splnenia môjho programu som poslal Aloisovi Indrovi do Prahy pravú slovenskú bryndzu, keďže mal rád bryndzové halušky. Bryndzu som poslal aj s potvrdením krajského hygienika, že nie je „otrávená“. Neskôr mi odkázal, aby som mu už prestal posilať bryndzu, že mi už verí a že som tam naozaj niečo zmenil k lepšiemu.

(Pokračovanie)

Česko-Slovenská sobota pro každého

Kdy: sobota 7. 11. 2015
Kde: SOKOL SYDNEY LTD.
16 Grattan Crescent
Frenchs Forrest
NSW 2086

Program: Sportovní turnaje o ceny
Dopolední turnaj v **nohejbale** 9.00 am
(družstva po 3 lidech)

Odpolední turnaj ve **volejbale** cca 1.00 pm
(smíšená družstva 6 lidí – týmy je možné
poskládat až na místě)

Občerstvení: Po celý den až do půlnoci občerstvení a točené pivo pro každého

Jídla jak od maminky:

Guláš s houskovým knedlíkem
Řízeček s bramborovým salátem
Smažený sýr
Dršťková polévka
Párky, chlebičky
a překvapení

Pivo – točené: **Velkopopovický Kozel**

Lahvová piva, whisky, vodka, fernet, rum
Nealkoholické nápoje rozlévané i lahvové
Káva, čaj zákusky a nebudou chybět ani věnečky

Po celý den vás rádi a s úsměvem obsloužíme.

Celý odpolední, večerní a noční program bude doprovázet hudba. Bude hrát cimbálová muzika a country. Taneční parket bude také připraven. Večer mimo jiné proběhne soutěž o “Miss Sokol“. Budou se hodnotit odpovědi na jednoduché otázky. Vystoupení v plavkách není zakázáno, ale není podmínkou. Účast na věku a stavu nezáleží.

Kontakt

Registrace na stránce www.facebook.com Česko – Slovenská sportovní pohoda.
Případně důležité dotazy na tel. Vašek Novák 0411 984 469; Jarda Krejčík 0407 940 570;
Honza Hechtberger 0415 522 516

Dopravní spojení

Nic moc. Nejlepší je domluvit se s někým autem (26min ze city). Případně z Wynyard Station autobus L90 a 280 (59min) a rovněž autobus číslo 169.

A samozřejmě s sebou pozvete i vaše kamarády a známé. :)

LETEM SVĚTEM

První červencové číslo **Vídeňských Svobodných Listů** tohoto roku uvádí hned na první stránce pietní vzpomínku na Miladu Horákovou, neohroženou českou právničku a političku, souzenou a odsouzenou československými bolševiky ve vykonstruovaném procesu v červnu roku 1950 k smrti. Je poukázáno i na to, že Horáková byla jedinou ženou, kterou čeští komunisté odsoudili a popravili v politickém procesu... Rovněž na první stránce je úvaha o Mistru Janu Husovi, před šestistými lety odsouzeném kostnickým koncilem a v Kostnici na hranici upáleném. Tato úvaha je doprovázena kopií obrazu Václava Brožíka chovaným na Staroměstské radnici v Praze... Snad mi bude prominuto, že upozorňuji na oznámení na samém konci čísla o tom, že vídeňská česká omladina pořádá v sobotu pátého prosince na půdě vídeňského Sokola XVI/XVIII Mikulášskou merendu. Milí přátelé – do prosince je ještě času dost a dost, i z Austrálie!... Druhé červencové vydání na první stránce oznamuje, že Česká republika převzala „předsednictví Visegrádské čtyřky“. Dodal bych k tomu několik poznámek. V té čtyřce jsou Slovensko, Polsko, Maďarsko a Česká republika, a je to regionální společenství čtyř sousedů v rámci Evropské Unie, pozapomínané a dnes již snad dokonce pozapomenuté – kdo v majestátním Bruselu asi věnuje i jen špetičku pozornosti nějakému Visegrádu? Mám ale za to, že by si ti čtyři členové této Čtyřky měli toto společenství udržet a dál pěstovat. Třeba i dnes společně připomenout těm někdejšími koloniálními mocnostem, že proud uprchlíků z Afriky a Středního Východu je především plodem jejich dědictví, a nikoli přední záležitostí zemí členů Čtyřky. Mimochodem: Visegrád, vrch na svahu Dunaje v severním Maďarsku, je v překladu do češtiny Vyšehrad. Hrad na výšině. Čte se to maďarsky jako Višeград – a je to dalším dokladem někdejší existence Velkomoravské říše hunskými nájezdníky vyvrácené... Dovídáme se dále z první stránky tohoto druhého červencového vydání, že zemřel Sir Nicholas Winton, organizátor úniku – takřka v poslední chvíli – židovských dětí z německých spárů vlakem. Dožil se věku velmi vysokého – stošesti let! I jiné připomínky srpnových úmrtí jsou pozoruhodné. V srpnu roku 2010 zemřel spisovatel Ludvík Kundera – postdubčekovský spisovatel nakonec usedlý v Paříži. V srpnu 1925 se s životem rozloučil Vojtěch Hynais, český malíř, dekoratér a grafik, navrhovatel ornamentální opony a jiných výzdob Národního divadla v Praze. Tím není počet srpnových dat vyčerpán. Je však vyčerpána možnost všechny je sem zařadit... A protože tyto noviny věnují dosti místa i slovenským příspěvkům. Uveďme alespoň pár vtípků ze sloupce „Zasmějte se“: Piješ? Ak je to otázka, tak nie. Ak je to návrh, tak áno. – Alkohol je tekutý psychiater. – Biblia učí miluj bližneho svojho. Kamasutra zase vysvetľuje ako. – V srpnu tyto noviny nevyšly. Z první stránky čísla zářijového se dočítáme, že se s životem rozloučila Aja Vrzáňová, někdejší československá krasobruslařská mistryně. – I ve druhém zářijovém čísle lze nalézt velkou přehršli zpráv a novinek – leč nic naplat, je nutno zde s těmito novinami nějak skončit. Snad pozvánkou v druhém zářijovém vydání na Mikulášskou ve Vídni – to by se ještě dalo opravdu stihnout!

Mám tu před sebou dvě čísla **Čechoaustralana**, a točí se mi hlava. Proč že se mi točí? Jedno z těch čísel nese označení Podzim/Jaro 2015, to druhé Jaro/Podzim 2015. Kde Jaro, kde Podzim? Volím Jaro/Podzim 2015, a moje detektivní úvaha mi napoví informovat se v minulosti – a už to mám, už to držím. Já, zapomnětlivec! Přečti, napiš do Věstníku, odlož tam, kam to patří, a ušetříš si dumání a pochybnosti... Leč opomeňme podzim i jaro a ponořme se s paní šéfredaktorkou Semenovou do „Žhavého léta“, jímž začíná. Dočítáme se, že paní Barbara letos v letním čase zbrousila kdejaký kout naší vlasti. Ba zbrousila i do Budapešti... Vraťme se s ní však raději do Českého ráje. Do kterého z jeho romantických koutů? „Zabodla jsem prst do mapy a nemohla se trefit lépe. Vesnička mezi Jičínem a Novou Pakou jakoby ustrnula v čase...“. Takže paní redaktorka to žhavé evropské léto dokázala zvládnout snad na výbornou a vytrvalou... Je-li už však řeč o úvodníku plném žhavosti a krásy, nesmí nás to odradit od smutného zjištění, že v tomto čísle chybí konečná úvaha paní Barbory. Nu, co dnes není, může být zítra či pozítří... Samozřejmě, nacházíme v tomto čísle Čechoaustralana celý koš bonbonků. Jako syn ruského legionáře nemohu pominout pojednání o v republice teď rekonstruovaném sibiřském vlaku, tak zvaném „broněvíku“, i s „těpluškami“, v němž i můj u Zborova těžce raněný táta absolvoval dlouhou cestu po sibiřské magistrále z Ukrajiny přes Ural a kolem

Bajkalského jezera do Vladivostoku... Jak se zdá, legionářská „anabase“ se přece jen v republice oživuje... Manželé Reichovi ani tentokrát neodložili pera. Zdeněk, pod jménem Rich, se rozhovořil o čase svých školních let pod titulkem „Naše paní učitelka“. Jeho milá choť pod jménem Jana Reichová se v článku „Co s těmi památníky?“ rozhovořuje o úsecích svého dětství a mládí. Dává oživat pražskému Zličovu, a seznamuje čtenáře s někdejšími svými spolužáky... Lze vychutnat i verše – dnes opět plzeňské! – Hany Gerzaničové, kdysi Hany Honsové ze sydneyského Earlwoodu... Ovšemže je ten Čechoaustralán snůškou i mnoha a mnoha jiných krás a dobrot, leč všeho s mírou. Všeho s mírou!

Srpnový melbournský **Kvart** se na titulní stránce zabývá výročím smrti Jana Husa. Kromě poukazu na jeho náboženské učení autor úvahy podotýká: „Mimo rámeček svého teologického učení měl Hus výraznou zásluhu o zjednodušení českého pravopisu. Jeho reforma odstranila spřežky a zavedla do české abecedy diakritiku.“ Jinými slovy: nabodenička. – Poslední stránka je věnována Vepřovým Hodům s obrázkem Josefa Lady. Nevěřili byste – ale opravdu věřte, že ta honosná pozvánka vůbec neuvádí, kde se ty Hody mají konat! Udávají telefonní číslo, na němž je možno, ba nutno, provést rezervaci – místo konání vskutku ale uvedeno není. Opomenutí? Nepozornost? Chytrému napověz, hloupému porad – a my v Sydney budeme asi těmi hlupáky! Leč našťástí čas již dávno oponou trhnul...

Na titulní stránce vydání z července/srpna časopisu **American Sokol** jsou prominentně uvedeny snímky právě konstruované sokolovny nedaleko centra Chicaga, a ve svém úvodníku děkuje sestra starostka (prezidentka) Jean Hruby České republice za finanční příspěvek ku stavbě těmito slovy: „I must announce and publicly thank the Czech Embassy and the American Friends of the Czech Republic for their recent donations to the reconstruction of Sokol West. These are generous contributions which will secure the completion of Sokol West. We are very honoured and proud of our relationships with both of these organizations and are grateful for their assistance.“ Beze vší zlomyslnosti – vzpomíná si někdo, kolik kdy přispěla Česká Republika na stavbu budovy naší sydneyké jednoty?... V této souvislosti, tedy v souvislosti s výstavbou nové sokolovny v chicagské oblasti, bych též rád uvedl, že jsem dostal od profesora Jana Kmenty z USA výtisk jednoho nedávného čísla časopisu **American Friends of the Czech Republic**, v němž se lze dočíst o zahájení stavby nového Sokolského „gymnasia“, tedy sokolovny, v texaské obci West. Dřívější stavba byla totiž zničena před dvěma lety výbuchem v sousední továrně. Zahajovacího obrádu se zúčastnil v roce 2014 i český premiér Bohuslav Sobotka, spolu s guvernérem Texasu Rickem Perry a starostou obce West Tommy Muskou. Slavnost byla zpestřena českými tanci žáky místní střední školy. Obec West má prý dnes skoro 3000 obyvatel, z nichž velmi mnozí jsou českého původu. Na jedné z dalších stránek tohoto časopisu najdeme celou řadu fotografií z oné významné události. Co dodat? Že by snad Češi doma v republice začínali objevovat důležitost podpory krajanskému živlu i mimo hranice Čech a Moravy? Kdoví... Však není nikdy pozdě.

Srpnový západoaustralský **Klokán** se v souvislosti s uvedením umění „mistra sklářského řemesla“ Jiřího Zachara v Perthu žijícího a působícího, zabývá i historií skla. Dovídáme se, že sklo bylo objeveno již v polovině třetího tisíciletí před naším letopočtem, a to v Egyptě a v Mezopotámii. Počátky českého sklářství spadají prý již do třináctého století. Ještě během středověku se prý české sklo a křišťál staly „ve světě pojmem a zastínily do té doby vedoucí benátskou výrobu“. Snad bych měl podtrhnout to „prý“...

Srpnové číslo **zVěstníku** SKV Sokola München se zabývá vzpomínkou na osud mistra Jana Husa v Kostnici roku 1415. Je k ní připojen pomyslný rozhovor s Husem jakoby v tomto roce pod titulkem „Dnes by to nedopadlo jinak“. Nu – nevím, nevím, možná, že ba se byl poučil leckterou následnou kapitolou české historie a zachoval se ryze po česku – mlčel by a myslel si svoje. Podle průpovědky mluvití stříbro, mlčeti zlato. Za to by mu ovšem nebyli postavili na Staroměstském náměstí pomník...

Queenslandský **Krajanský List** s již tradičně neočíslovanými stránkami se hned na titulní stránce zabývá životopisem římskokatolického teologa Václava Malého, jenž má navštívit Austrálii ještě před koncem tohoto roku. Ovšemže nechybí ani jídelníček na nedělní oběd na rovněž tradičně neudané adrese. Ach jo!

Můj pardubický přítel pan Rudolf Bláha mi poslal jedno číslo jistého **pardubického časopisu** zabývajícího se **letectvím**. Je tam spousta informací o letectví a fotografií

letounů v těch nejrůznějších bravurních obrátkách. Jedna radost! A také svědectví o tom, že Česká republika dnes dovede vyhovět mnoha a mnoha nejrůznějším zálibám.

Českým krajauským tiskem se opět s radostí a potěšením probíral *Bořek Šindler*

LIDSKÉ OSUDY (9)

Miroslav Badin

Když jsme chodili po městě, často nás doprovázeli výrostci a šeptali si mezi sebou. „Podívejte, američtí, jaké mají šaty a jaké boty a každý má klobouk.“ Procházeli jsme ulicemi, zacházeli pořád dál a dál od hotelu tak, abychom u oběda a večere byli včas. Nepříjemně na mě působilo, když jsem viděl na několika místech rozestavěné stavby nebo opravy staveb pravděpodobně válkou poškozené a na nich pracovaly výhradně ženy. Muži byli všichni ve zbrani nebo dělali někde komisaře. Ženy tahaly v putnách cement, maltu a cihly až do čtvrtého patra i výš. Od těžké práce zhrubly, zdály se rozbácané, chodily kymácivě, hlas měly hrubý, přímo basový. Svoji ženskost úplně ztratily. Povídám Mastíkovi: „To je ta rovnoprávnost.“ Neodpověděl mi, jen přidal do kroku a stále něco hledal a rozhlížel se dokola. Večer po návratu z procházky jsem se vždy ptal, zda máme lístky na balet. Bohužel, v Moskvě byl právě sjezd odborů a všechna místa byla rezervovaná pro odboráře.

Miroslav Badin jako mladý muž

Procházeli jsme ulicemi Moskvy a Mastík se zastavoval před výkladními skříněmi. V mnohých byly umělecky ze dřeva vyřezané a nabarvené – šunka, uzeniny, kaviár, různé ovoce. Když jsme toto žádali vevnitř, bylo nám mrzutě odpovězeno – „Vyprodáno.“ Najednou Mastík uviděl lidi před obchodem, který byl na druhé straně. Bylo tam živo. Lidé vcházeli a vycházeli z obchodu. Šli jsme tam také. Uvnitř byl těžký, ztuchlý vzduch, u vchodu byla ohrazená pokladna, lidé platili a dostávali lístek. Proti pokladně byl dlouhý pult a na dvou místech stál obsluhující personál. Klienti přicházeli k prvnímu, nastavili tašku z pytloviny, obsluhující do ní vysypal asi dvě kila brambor, klient šel k druhému místu, obsluhující vzal ze sudu divně zapáchající rybu, hodil ji nezabalenou na brambory do nastavené tašky klienta. Ten odcházel druhými dveřmi ven. Všechno bylo mlčky, nebylo slyšet ani slovo. Obchod se odbyval jako němohra a všichni lidé měli hluboký smutek v očích. Chvíli jsme pozorovali, pak Mastík rychle odcházel. Vrátili jsme se do hotelu, aniž bychom promluvili, zabrán každý do svých úvah. Třetího dne po snídani jsme šli na druhou stranu řeky Moskvy. Povídám Mastíkovi: „Dnes nebudeme vyhledávat obchody, stejně nic nebudeme kupovat. K jídlu nikde nic nemají a v hotelu jíme dobře. Prohlédneme si raději město.“ Mastík neodpověděl, jen

přikývl hlavou.

Došli jsme na velké náměstí. Uprostřed stál pomník, na něm byl asi dvanáctiletý pionýr, vysoko zvedal červený prapor, na němž byly srp a kladivo. Na podstavci byla mramorová deska se zlatým nápisem: Pavlíku Morózovu, který udal své rodiče, že doma mluvili proti Sovětskému svazu. Rodiče byli jako zrádci popraveni a jejich syn pionýr byl vyznamenán a dáván za příklad věrnosti k vlasti. Šli jsme dál. Zašli jsme

hodně daleko, a když už jsem se chtěl vrátit, abych byl včas u oběda, Mastík na mne křikl a ukázal – tady je to.

Byl to starý, veliký, krásný dům. Pravděpodobně to byl kdysi majetek některého knížete. Slýchával jsem, že v Moskvě a jiných velkých městech Ruska jsou velkoobchody pro vyšší členy komunistické partaje, do kterých mohli vcházet jen se zvláštním průkazem. Nestačil jsem to říci Mastíkovi, protože už byl ve dveřích. Šel jsem za ním. Vešli jsme do velké haly, z ní vedly čtyři dveře, na nich byly zavěšené těžké brokátové závěsy, u stěny byly široké točivé schody do horních poschodí. Před každými dveřmi a schody seděl uniformovaný vrátný. Mastík šel přímo do dveří naproti. Vrátný na něm žádal bilet. „Jaký bilet, přece nejdu do kina?“ a pokračoval v chůzi. Vrátný vyskočil ze svého křesla, postavil se mu do cesty, ale Mastík ho chtěl odstrčit, řka: „Taky jsem člen komunistické strany Československa,“ a ukazoval vrátnému svoji členskou legitimaci. Mezitím jsem došel k Mastíkovi a vysvětlil jsem mu, že pro vstup sem potřebuje zvláštní vstupní průkaz. Mastík tomu nechtěl rozumět a stále se rozčiloval. Když vrátný viděl, že mluvím rusky, obrátil se ke mně a pravil se sepjatýma rukama. „Pro Boha, odveďte toho člověka, mám ženu a děti, takhle pozbudu chleba.“ Najednou, kde se vzali, tu se vzali, obklíčilo nás asi deset policajtů. Věděl jsem, že jsme ve špatné situaci. Povídám Mastíkovi: „Podívej se kolem sebe, chceš-li dojet do Teheránu, odejdi, já odcházím.“ Když Mastík viděl, že je obklíčen policií, že odcházím, následoval mě. Policajti šli za námi. Šli jsme mlčky a dost rychle. Policajti se postupně vraceli. Když jsme vcházeli do hotelu, stáli za námi jen dva. Pobídl jsem Mastíka, aby se otočil. Viděl je, ale nic neřekl. Na oběd bylo ještě brzy, šli jsme do pokoje. Mastík těžce usedl na postel. Měl sklopenou hlavu a jakoby sám pro sebe řekl: „Tak to je ta rovnost, spravedlnost a bratrství.“ Nerušil jsem ho v úvahách, až ve dvanáct hodin mu povídám: „Je dvanáct, jdeme k obědu.“ „Nikam nejdu,“ zahučel.

Na oběd jsem šel sám, omluvil jsem ho, že se necítí dobře. Po obědě jsem se šel naposledy projít Moskvou. Brzy jsem se vrátil, protože ve dvě hodiny v noci jsme měli odletět. Nevěděl jsem, jaké pohodlí budeme mít v letadle, musel jsem proto šetřit silami. Na chodbě mi řekli, že na dnešní večer můžeme mít dva lístky na balet. Poděkoval jsem a řekl, že napřed se musím domluvit s přítelem, protože se odpoledne necítí dobře. Když jsem vešel do pokoje, Mastík seděl tak, jak se posadil po našem dopoledním návratu z procházky. „Máme dva lístky na balet,“ povídám mu. „Půjdeme?“ „Ne,“ odsekl mi.

K večeri jsem šel zase sám, jen jsem se ještě zeptal, zda mu mám něco donést k jídlu, nebo mu nechat donést večeri. Odpověď byla opět záporná. Dobře jsem se najedl, požádal jsem o sklenici sodovky pro každý případ do letadla a ulehl jsem k odpočinku. Před dvanáctou nás pokojská vzbudila. Donesla každému čaj a po dvou chlebičkách. Radila, abychom si ten větší nechali do letadla. Ještě před půl jednou nám bylo oznámeno, že šofér na nás čeká před hotelem. Na letiště jsme opět jeli za tmy, takže okolí Moskvy jsem zase neviděl.

Kromě šoféra nás doprovázel ještě jeden pán. Cesta trvala hodinu dvacet minut. Za celou dobu nikdo nepromluvil jediného slova. Před letištní budovou auto zastavilo. Mlčky jsme vystoupili, z auta jsme si vzali svoje věci a následovali jsme průvodce, kterému jsem teprve v osvětlené budově uviděl obličej. Byl to asi 45 letý, zavalitý pán, černých očí, prošedivělých vlasů, zamračeného pohledu. Oblečen byl do slušného tmavého civilního obleku. Když jsme vycházeli k letadlu, museli jsme projít kordonem ozbrojené hlídky. Všichni mu salutovali. On něco řekl polohlasně veliteli stráže a šli jsme ven, aniž na nás žádali papíry nebo letenky. Když nás dovedl k letadlu, uslyšel jsem od něho první jasné slovo: „Nastupte!“ Zasalutoval. Poděkoval jsem mu, ale odpověď jsem od něj nedostal. S neklidem jsem shledal, že letadlo je zrovna takové, jakým jsme přiletěli sem. Když jsme vstoupili do letadla, náš průvodce odcházel. Letci byli vojáci. Letadlo bylo také vojenské, jen bylo upraveno pro civilní dopravu. Uprostřed byla ulička, po stranách dvě řady sedadel. Když jsme vstoupili, letadlo bylo plně obsazené, jen uprostřed byla dvě sedadla volná. Na tato sedadla nás uvedl stevard. Obsadil jsem sedadlo u okna, abych, až se rozední, mohl pozorovat krajinu. Jen jsme usedli, zahučely motory, jakoby v očekávání našeho příchodu. Za chvíli jsme se vznášeli ve tmě. Snažil jsem si zdřímnout. Sedadlo bylo dost pohodlné, ale usnout jsem nemohl. Mastík nemluvil, já jsem nechtěl rušit jeho mlčení. Cítil jsem se spokojeně. Kolem byli civilní lidé – muži, ženy i děti.

Ke čtvrté hodině se začalo rozednívat. Letěli jsme poměrně nízko nad zemí. Krajina byla mírně zvlněná, byla pustá, bez lesů a sadů, pole nebyla všude obdělána, nebyla to naše pěkná krajina. Tato vypadala smutně. Sem tam byly vidět válečné trosky, ale ne v takovém rozsahu jako v Polsku. Ani tolik rozbitých tanků ve stepi nebulo vidět. Vypadalo, že bude hezký, bezoblačný den. Měl jsem radost, že uvidím kus cizí země. Letěli jsme nad Stalingradem. Už z dálky byly vidět zákopy. Byly v nesčetných elipsových obloucích cik-cak s ostrými změnami směru. Uprostřed toho elipsového systému zákopů byla ohromná hromada trosek bývalého města. Ani jeden dům nezůstal celý. Vše bylo rozmetáno. Smutný byl pohled při představě, co se zde před třemi lety odehrálo.

Miroslav Badin

Za krátký čas jsme letěli nad Kaspickým mořem. Z vrchu to byl zajímavý pohled. Jen voda, na všechny strany voda; voda, kam jen oko pohlédlo. Zemi jsme uviděli až při přistání v Baku. Z letadla všichni vystoupili, jen nás čtyři cestující, co jsme měli pokračovat v cestě do Teheránu, odvedli na celnici k celní a pasové prohlídce. Důstojník při prohlídce, sotva zhlédl naše české pasy, vypnul svoje prsa a ukázal na bronzovou medaili, na níž bylo česky napsáno: „Za odvalu při dobytí Prahy“. Jak byla dobytá a kdo ji dobyl jsem věděl, ale nic jsem neřekl. Celní prohlídka byla pouze povrchní. Do oka mu padla napolo upitá láhev sodovky. Povídá: „Co to je?“ Neuvědomil jsem si, že říkám silné slovo, mávnul jsem rukou a povídám: „Eh, vodka.“ Celník láhev okamžitě strčil pod pult a povídá: „Honem seber svoje věci a běž do letadla.“

Teprve nyní jsem si uvědomil, co jsem řekl a jak jsem podráždil ruskou duši. Chtěl jsem se omluvit a vysvětlit, že to není na co myslí, ale on na mě křikl: „Už jsem ti řekl. Běž!“ a šel prohlížet další. Sbalil jsem svůj napolo rozbalený kufr a šel jsem do letadla, které stálo blízko. Usedl jsem, ale moc klidný jsem nebyl. Měl jsem strach, že jestli ochutná a pozná, že pije čistou vodu, přijde a vytáhne mě z letadla. Vždyť jsem ho doběhl a to je urážka nejcitlivějšího místa v jeho ruské duši. Štěstí mi přálo. Za chvíli vešel Mastík a za ním druzí dva cestující. Motory zahučely a už jsme zase byli nad mořem, na cestě k Teheránu. Asi za hodinu a půl jsem uviděl mohutný masiv hor, Elborzu, před nimi překrásné zelené pobřeží. To už byl Írán. Po celém jižním pobřeží Kaspického moře jsou rýžová pole, pomerančové věčně zelené sady a mezi nimi krásné vísky, velké hotely, které sloužily k rekreaci pro Íránce. Hlavně sem obyvatelé Teheránu utíkali před 45°C horkými slunečními paprsky. Kolem Perského zálivu bývalo až 60°C. Byl to po nudné panoramě ruských stepí a moře učiněný ráj. Elborzské pohoří pozůstávalo z několika mohutných řad hor v oblouku kolem pobřeží Kaspického moře, nejmohutnější první horská řada všude převyšovala 3 500 m nad mořem. V pravé polovině tohoto pohoří je ještě úplně nevyhaslý vulkán Damavant, dosahující 5 770 m. Z jeho kráteru stále vycházejí siřičité plyny. Mezi dvěma horskými cípy, v širokém údolí, ještě na svahu přiléhajícím k severnímu skalnatému masivu, se rozprostírá hlavní město Íránu – Teherán ve výšce 1 200 m až 2 500 m. Teherán je vzdálen asi 60 km od kráteru Damavant. Poslední výron lávy byl v roce 1860. Prachem lávy bylo zasypáno západní předměstí Teheránu, zvané Šadolazim [Shah-Abdol-Azim]. Nyní je to poutní místo. Severní svahy prvního pohoří Elborzu jsou pokryty divokými, neproniknutelnými lesy. V lesích je hojnost různé zvěře. Jsou tam medvědi, několik druhů tygrů skvrnitých, pruhovaných a černých. Každý z nich má svoje jméno. Jižní svahy jsou holé, divoké skály, prudce se snižující k Teheránu. Přímo nad Teheránem se strmě tyčí vrchol skály Toučal do výše 4 005 m. Přelétali jsme nízko nad horním masivem po levé straně Demoventu, jehož bílý, věčně zasněžený vrchol se jasně rýsoval v modrém bezoblačném nebi. Z letadla se Teherán jevil jako ohromná oáza v poušti. Přelétli jsme město a přistáli na jeho jižní straně. Letiště bylo velmi primitivní, v poušti, asi 30 km od města, ale přistávací dráha byla asfaltová. Když jsem vystoupil z letadla, objal mě jako z výhně horký, rozpálený vzduch pouště, až se tajil dech. Nedaleko letadla stála dvě auta. Jedno bylo se sovětského vyslanectví s praporkem, do něho nasedli naši dva spolucestující a od druhého k nám přistoupil šofér a zdvořile se špatnou češtinou se nás ptal, jestli jsme Mastík a Badin. Byl to Armén z Ruska, dlouholetý šofér íránské Škodovky. Pomohl

nám se zavazadly a jeli jsme k Teheránu. Cesta vedla nedlážděnou písčitou silnicí rozpálenou pouští, posetou většími i menšími kameny. Můj první dojem byl velmi nepříjemný. Prašná silnice, nesnesitelné, nezvyklé horko, kolem dokola písek, kameny a v dále holé skály horského masivu. Přijeli jsme ke kanceláři Škodovky. Sluha nám pomohl se zavazadly a hlásil nám, že zavazadla máme ponechat v síni a máme jít do kanceláře ředitele. Když jsme vešli, prošedivělý, asi padesátník, nevysoký pan Zapletal povstal, vítal nás a představil mně šarže d'afér z českého vyslanectví, pana Šabatského. Pan ředitel nám pro osvěžení po cestě nabídl po skleničce horkého čaje. Zhrozil jsem se. „Horký čaj v tom horku?“ S úsměvem odpověděl: „Ano, v Íránu se v horku pije horký čaj a ten vás vzkřísí. Klín klínem vyrazí se.“

Při pití čaje jsme hovořili o cestě, a co je nového v Československu. Pak nás poučoval, jak se máme chovat, o povaze Íránců a o jejich zvycích. Je zde od roku 1930, dobře zná zdejší poměry a zvyky Íránců. Po dopití horkého čaje jsem opravdu ucítil ulehčení. Vyrazil mi horký pot a ten sloužil jako klimatizátor. Potom pan Zapletal mluvil s Mastikem o jeho práci a povinnostech. Pan Šabatský vytáhl z aktovky dvě kopie francouzsky psané smlouvy s pivovarem a vybídl mě, abych je podepsal dřív, než pro mne přijede jeden ze společníků. Mezi tím mně vyprávěl o povaze a charakteru mých nastávajících zaměstnavatelů. Jsou to Arméni z Ruska. Pivovar je nový, ale pivo je moc špatné. Zde v Teheránu jsou tři pivovary, ale žádný nemá dobré pivo. Při hovoru, kdy jsem bedlivě poslouchal, vešel jeden ze společníků, aby mě odvezl. Pan ředitel Zapletal nás navzájem představil a pan Šabatský mu podal mnou podepsanou jednu kopii smlouvy. Pan Džibrael se posadil naproti mě. Navzájem jsme se pozorovali, jako bychom chtěli jeden u druhého rozšifrovat charakter. Pan Džibrael byl opálený do tmava, středních let, pevné, zavalité postavy, černých vlasů a černých očí s ostrým pohledem. Všichni hovořili rusky. Džibrael projevil radost, že mi nemusí hledat tlumočníka, že všichni kromě dělníků mluví rusky. Hovořili jsme asi půl hodiny, když se pan Džibrael zeptal, jestli mám hlad. Přisvědčil jsem, že ano, že od 12 hodin v noci jsem měl jen jeden obložený chlebiček a až nyní nás pan ředitel pohostil sklenicí čaje. Nabídl se, že zajedeme na večeři a pak, že mě zaveze do pivovaru. Tam mám připravený pokoj. Souhlasil jsem. Se všemi jsme se rozloučili a jeli na večeři. Zavezl mě do dobrého ruského Hotel-restorantu. Na předkrm poručil kaviár s nadrobno nakrájenou cibulí a chléb s máslem. Podali nám velký talíř výborného ruského boršče a nakonec řízek s bramborovým salátem; k tomu jsme vypili láhev dobrého vína. Byl jsem tak najeden, že dezert jsem odmítl. Při večeři jsme se domluvili. Pivovar se nalézá až na kraji města a restaurace, která by Evropanu mohla sloužit, není na blízku. Nabídl se, že dobré obědy mi bude vozit sám z této restaurace vždy k jedné hodině, když se bude vracet od oběda do pivovaru. Skromné snídaně a večeře budu dostávat v pivovaře. S touto nabídkou jsem také souhlasil. Dlouho jsme jeli nedlážděnými prašnými ulicemi plných nečistot a špinavých otrhaných dětí. Jen vnitřní město bylo podobné evropským, vše ostatní bylo orientální. Hliněné domky s plochými střechami, nevelký dvorek, někdy se stromem, ale určité uprostřed byla nevelká nádrž s vodou, které říkali bazén. Voda často zapáchala, protože se v ní často umývali lidé i nádobí. Kolem dvorku byly postavené nevelké úplně prázdné světnice bez nábytku, místo dveří visela rákosová rohož. Domek měl jedno malé okénko vysoko u stropu, aby nikdo nemohl nahlédnout dovnitř a žena se nemohla dívat ven. Nábytku nebylo třeba. Uprostřed místnosti byl natažen kobereček, na němž se spalo a jedlo. Gramotných bylo málo, když někdo uměl psát, uměl své hieroglyfy naškrábnout na kolenou v dřepu nebo na zkrřížených kolenou na zemi. Muž každé ráno přinesl nákup na celý den, žena ven skoro nevycházela, a když mohla nebo musela, tak se zabalila od hlavy až na zem, obvykle do černé příkrývky (čádu) tak umně, že v zábalu zůstávala štěrbina pro jedno oko. Nikdo nesměl vidět její hříšné oči nebo ústa. Dle mohamedánského zákona muž mohl mít čtyři ženy a několik sighe (smluvná žena na určitý čas), kolik jich mohl uživit. Ženy v tom čase byly moc skromné, šaty nenosily skoro žádné, jen jednu příkrývku když vycházely ven a ta jí stačila na celý život. Nyní v posledním čase jsou náročné, ale slyšel jsem, že po revoluci v roce 1979 se vše vrací do starých muslimských zákonů tisíc let zpět. To byl první obrázek z Íránu. V rozpáleném nehybném vzduchu visela oblaka mělkého prachu a z obou stran po nedlážděných chodnících se rychle pohybovali vyzáblí hubení muži a někdy mezi nimi, v černém zábalu, jako pohybuující se mumie, žena. Mezi těmi, kamsi spěchajícími lidmi, jsem také uviděl služebníka božího, blahobytně

vykrmeného mullu. Byl i v tom horku oblečen do hnědého hábitu a přes břicho byl opásaný širokou zelenou nebo bílou látkou. Bílá páska na jeho opasku znamenala původ z obyčejného rodu, zelená, že je Seid, že jeho dávný předek byl prohlášen za svatého a on je potomek tohoto proroka. Když jsme přijížděli k pivovaru, sluníčko už zapadalo a tu najednou jsem ze všech stran uslyšel s minaretů táhlý, monotónní zpěv modlitby, kterou mulla vyzýval všechny pravověrné k večerní modlitbě a vzdání díky, že dnešní den byl ve zdraví ukončen. V tom okamžiku se ulice vyprázdnily, vše ztichlo, jen táhlý zpěv modlitby se rozléhal v rozpáleném vzduchu. Každý pravověrný má svůj kobereček pro modlení a kamínek zabalený ve špinavém červeném hadříku. Kamínek má pocházet z arabské pouště, z posvátného místa, kde se narodil sám Mohamed. Ráno i večer při východu a západu slunce mulla z minaretů oznamují čas k modlení. Tu každý rozvine svůj kobereček směrem k západu, položí vybalený kamínek na kraj koberečku, klekne a dělá poklony směrem na západ k jejich posvátnému místu Mekce, tak, že se dotýká čelem kamínku, pak klečí se zvednutýma rukama, pak vstává, zase kleká a přitom šeptá modlitby. Modlení trvá asi půl hodiny. Ranní a večerní modlení dobře slouží pro zdraví. Je to dobré cvičení lidského těla.

Konečně jsme v pivovare. Unaven cestou, nezvyklým horkem, rozmluvou i dojmy z viděného, byl jsem rád, že už jsem na místě. Vešel jsem do světnice, tak říkajíc, připravenou pro pana sládka. Byla to místnost asi 4 x 5 m, vybílená vápnem s hliněnou podlahou. Byla v ní jedna železná postel, skříň, stůl a židle. Než jsem vstoupil okno i dveře byly uzavřené. Ve světnici bylo dusné horko. Džibrael se ihned odporoučel, spěchal. Viděl v mém obličejí výraz nespokojenosti, nechtěl rozvádět debatu. Po jeho odchodu jsem otevřel dveře i okna dokořán, poněvadž nyní po západu slunce byl venku vzduch příjemnější než ve světnici. Neměl jsem ponětí o pobytu v poušti. Shodil jsem potem promočené šaty i prádlo a jen v plavkách jsem se natáhl na postel proti otevřenému oknu, ani prostěradlem jsem se nepřikryl. Hned jsem usnul. Byl jsem probuzen až hlasitými modlitbami z okolních minaretů. Pocítil jsem, že jsem jako v ohni, oči opuchlé, ani jsem je nemohl otevřít. Tělo hořelo, pánilo, svědilo. Chtěl jsem se zvednout, ale hlava byla jako z olova, spadla zpět na polštář. Cítil jsem, že mám velkou horečku. Několikrát jsem se pokoušel vstát, ale nedokázal jsem to. Co se to mohlo stát? Vždyť včera večer jsem byl docela zdravý a šťasten, že už jsem na místě. Rozhodl jsem se, že trpělivě počkám, až přijde Džibrael. Skutečně, hned po příjezdu mě přišel navštívit. Když vešel, žasl, co se to se mnou stalo. Moje nepřikryté bílé tělo bylo pokryté červenými flíčky, které na bílém těle vynikaly, jako když se osype nějakou kožní vyrážkou. Vysvětlil jsem mu, jak se cítím. Rozhodl, že pošle šoféra pro svého lékaře. Nic jsem nechtěl jíst. Celé tělo mě urputně svědilo a pánilo. Přišel doktor a s ním všichni čtyři společníci. Chtěli slyšet diagnózu. Doktor mě pečlivě prohlédl a povídá: „Máte moc silnou moskytku, jakou jsem ve své praxi neviděl. Vaše teplota je 40°C a možná k večeru ještě trochu stoupne. Máte dobré srdce, vydržíte to. Červené flíčky není vyrážka, to jsou místa, kam vás bodli moskyti. Muselo jich zde být moc. Po moskytce následky nebývají, cizinci ji mívají jen jednou. Předepíši vám protijed. Budete užívat 10 kapek každé tři hodiny v půl sklenici vody. Do třech dní horečka ustoupí.“ Obrátil se k majitelům a nařídil jim: „K posteli tohoto pána dejte nízký stolek, sklenici s čerstvou vodou, aby nemocný mohl správně užívat lék, dejte mu flit a do oken hned dejte vsadit sítku proti moskytům a větrník, aby ho stále ovíval a tím ulehčil nepříjemné svědění těla. Večer už bude mít hlad, připravte vydatnou večeři.“ Mluvili ještě mezi sebou arménsky, ale tomu jsem nerozuměl. Vyšli. Když jsem osaměl, povídám si: „To je pěkné uvítání, oni znají zdejší poměry, a tak nedbale se zachovají k cizinci, nic nepřipravili a nepoučili mě.“ Za chvíli přišel stolař, do okna mi vestavěl sítku proti dotěrnému hmyzu. Pak mi donesli ventilátor a stolek k posteli a vodu. Ještě před polednem přinesl šofér z města lék, jeden z majitelů mi sám nakapal deset kapek do půl sklenice vody a pustil na mne ventilátor. Den byl hrozně horký. Ventilátor na mne foukal proud horkého vzduchu, ale i přesto byl pro svědící tělo úlevou. Když jsem se dotkl železné pelesti postele, ucukl jsem, jak se mi zdála rozpálená. Léky jsem bral pravidelně a k večeru jsem ucítil úlevu. Snědl jsem něco z doneseného oběda, a po západu slunce bylo foukání od okna občerstvující a svědění snesitelnější. Také mi vyflitovali světnici od much a moskytů. Hmyz byl zničen, ale vzduch byl odporný. Druhý den mně bylo mnohem lépe. Vstal jsem, umyl se a pocítil jsem velkou úlevu. S chutí jsem se naobědval. K obědu mně přinesli dvě láhve piva. Trochu jsem vypil, ale dal jsem přednost čaji a čisté vodě. Třetího dne

jsem vstal ráno, vypil jsem sklenici čaje, k tomu plachu íránského chleba s máslem. Hodlal jsem prohlédnout pivovar, byl jsem však po horečce příliš slab. Nemohl jsem do schodů. Horečku jsem už neměl, ale slabost mi zůstala. Když jsem se při holení podíval do zrcadla, žasl jsem, jak jsem se vymaloval. Malba se mně držela tři týdny, jen zvolna bledla. Celý měsíc jsem nevycházel z pivovaru, každý se mě ptal, co mám za nemoc. Když jsem třetího dne vstal, prohlédl jsem si pivovar jen povrchně. Do sklepů jsem se neodvážil. Pivovar byl sice nový, ale primitivně zařízený a nečistě držen. Požádal jsem o vzorek kvasnic. Na štěstí jsem si svůj mikroskop přivezl s sebou. Vždy putoval se mnou. Žádal jsem o nové kvasnice. Ale jak je sem dostat z Evropy? Nejlepší pivovarská laboratoř na celém světě je v Dánsku v Kopenhagenu. Adresu jsem znal nazpaměť. Šli jsme na dánské vyslanectví. Tam nám slíbili, že kvasnice objednájí telegraficky. Jednou za měsíc sem létá malé spojovací letadlo, to nám žádané kvasnice dopraví. Můžeme počítat, že za dva měsíce budou kvasnice doručeny do pivovaru. Dobře, ale co budu dělat po dva měsíce? „My jsme vařili tak, vařte taky tak.“ povídá Džibrael. Požádal jsem, aby mě koupili jeden kilogram čisté kyseliny fosforové a lakmusový papír. Zředil jsem kyselinu na roztok pH 3.5. Kvasnice takovou koncentraci snesou a většina bakterií zahyne. Pak jsem kvasnice propral čistou vodou a uvařil pivo. Za čtrnáct dní se pivo stáčelo do lahví. Ochutnali a shledali, že je dobré. Džibrael mi povídá: „Vidíte, že to jde.“ „Dle vašeho to jde, dle mého se to plazí,“ odpověděl jsem. Tak pomalu jsem pracoval a pilně jsem připravoval pivovar k řádné práci. Do měsíce přišly z Dánska kvasnice. Majitelé jeden za druhým chodili a ptali se, jestli si myslím, že pivo je už dobré. Rozzlobil jsem se a povídám: „Až uznám, že je dobré, sám vám to řeknu. Teď mi dejte pokoj.“ Džibrael, když viděl, že se zlobím, svěřil se mi, že když ředitelství íránské Škodovky slíbilo, že pro ně dovezou dobrého sládku, pivovar zase připraví slavnostní večer při prvním dobrém pivě s kavkazským šašlikem. Pořád některý z úředníků zvoní, jestli jsme na svůj slib nezapomněli. Proto se po každém jejich volání ptáme, jestli je už pivo dobré. „Aha,“ povídám mu. „To jste měli říci hned a ušetřili bychom zbytečné rozhovory. Ještě dnes uvařím speciální várku, udělám kvasnicový ležák s chutí pro české pivaře do jednoho sudu. Ten ponechám stranou a můžete jim ještě dnes oznámit, že za šest týdnů mohou počítat se slíbeným večerem.“ „Pane Badin, šest týdnů je moc dlouhá doba, oni jsou netrpěliví.“ „Dobře, odkažte je na mě, vysvětlím jim to.“

PERLY A PERLIČKY – sokolské i nesokolské

Dnešní evropské Rusko, respektive část evropské části Ruské Federace, se rozprostírá podél Baltického moře, a Rusko tam má evropskou námořní základnu. Je to součást někdejšího Východního Pruska, nyní s hlavním městem Kaliningrad. Jen málokdo dnes už ví, že do konce druhé světové války to byl východopruský Koenigsberg, a že jeho **původní pojmenování znělo Královec**. Ano, Královec, a ten byl ve třináctém století založen českým králem Přemyslem Otakarem II. Nerad bych se vsázel, kolik Čechů dnes vůbec něco o tom ví – těm mladším je to absolutně asi šuma fů. Dopřejme si zde ale alespoň na to poukázat. Dalo by se též poukázat i na to, že někdejší německé město Breslau, dnes polsky Wrocław, bylo kdysi Vratislaví, a bylo rovněž založeno českým králem – Vratislavem...

Co měsíc, to výročí. A srpen je na ta výročí právě tak bohatý jako jiné měsíce roku. Zatímco druhá světová válka skončila v Evropě již v květnu 1945, v Pacifiku se litý boj proti Japoncům protáhnul právě až do srpna toho roku. Ač to dnes zní poněkud podivně, Američané tehdy bojovali v Evropě daleko méně intenzivně než na své druhé frontě. Po dohodě s Churchilem byla dána přednost ukončení války na evropských bojištích, a teprve potom se hlavní pozornost USA obrátila k Pacifiku. Tam doznávali Američané – ve vojenské spolupráci s Austrálií a Novým Zélandem – zprvu značné ztráty a porážky. Britové v pacifické oblasti prakticky kapitulovali vydáním Singapur s mnohatisícovou armádou, včetně Australanů. V Evropě se často dost zapomíná na zákeřný japonský útok na Pearl Harbour, a vůbec na **vojenské úsilí Američanů v Pacifiku**. Tam válka skončila až v srpnu 1945, a letošního srpna tomu bylo již 70 let. Sovětský Svaz proti Japonsku zasáhl až teprve v poslední chvíli, a jen poněkud symbolicky, nicméně přesto s nabytím značného teritoriálního zisku.

V srpnu rovněž vzpomínáme výročí prvního **použití atomové bomby v roce 1945** ve válce proti Japonsku. Americký prezident Truman, zvažujíc důsledky atomového výbuchu v hustě zalidněném prostoru proti ztrátě na životech statisíců amerických a japonských vojáků při dalším pokračování tichomořské války, nakonec zvolil svržení atomové bomby jako menšího zla. Tak došlo k jejímu prvnímu použití v Hirošimě. Nakonec byla svržena ještě jedna další atomová bomba na město Nagasaki, než došlo ku kapitulaci japonské imperiální armády. Od těch osudných okamžiků neustávají polemiky o tom, zdali tehdy měly Spojené Státy atomovou bombu použít. Protože lze argumentovat tak i onak, spory o tom dodnes neustávají.

Pokud by byl snad někdo očekával, že český film „**Konec starých časů**“ uvedený v září bratrem Petrem Čermákem v sydneyjském Národním domě se prokáže souvislým dějem, byl by byl se notně pomýlil. Na plátně jsme sice patřili na nejednu povědomou tvář barrandovského světa ilusí na plátně, leč vystopovat jakýkoli děj předváděného filmu nebylo prostě lze ani zkušenému filmovému fanouškovi... Nebylo a nebylo, ať diváci posedávali, jak posedávali se židle na židli. Kojili jsme se ovšem pohledy na Josefa Abraháma, na všestranného slovensko-českého Mariána Labudu, Rudolfa Hrušínského, Josefa Somra, ba i na Rudolfa Hrušínského mladšího – ale ti se všichni na plátně jen pohybovali sem, tam i onam. Nelze samozřejmě nevzít v úvahu, že byl tento absolutně nic nikomu nenapovídající film uveden českému publiku na samotném přechodu z železného kremelského objetí do havlovského pomyslného ráje v roce 1989, a viděno z této perspektivy, vykonal „Konec starých časů“ svou úlohu bludištních perspektiv naprosto dokonale. Nikoli tedy z pohádky do pohádky, ani z pekla do ráje – jen z ničeho do absolutního mála hustě protkaného iluzemi. Neměl se snad ten film pojmenovat „En attendant Godot“? V očekávání bůžka, godota, z pera britsko-francouzského autora Samuela Becketta? I za to si však zaslouhuje bratr Čermák naši vřelou pochvalu nabídnutou mu námi diváky jako průkopníku reality, reálné, kvasireálné i zcela a outright nereálné.

Ještě za trvání evropského babího léta se daly do pohybu směrem k vytouženým rajským vidinám **v Německu statisícové davy** středovýchodních hledačů lepší budoucnosti, posílených ve svém úsilí prodrat se k nim tak či onak nepředloženou průpovědí kanclérky Anděly Merkelové o jejich uvítání v rámci německé státní moci. Prodírají se ony houfy soudobých zlatokopů, převážně to vyznavačů koránu, džunglemi nedávno vytvořených balkánských států a státečků, a britská media, včetně medií australských, jakoby naprosto geograficky desorientovaná, sledují jejich pohyby od nehranice k nehranici – hranici si narychlo oplotili ostnatými dráty pouze opatrní Maďaři. Je s podivem, že těm všem davům poutníků není raději poskytována veškerá služba autobusů a železnic k rychlé dopravě do zaslíbené země, do lůny Germánie. Česká republika patří mezi země nenadšené tímto stěhováním národů i pronárodů, spolu se Slovenskem a Rumunskem. Není pochyb, že stabilita Evropské unie je vážně ohrožena. Zdá se, že dosud se neprosadila myšlenka zjednat především pořádek v rozvrácené Sýrii a v neméně rozvráceném Iráku. Už dnes jakoby bylo značně pozdě bycha honit...

Nepatří mezi úkoly tohoto sokolského Věstníku obírat se zápletkami australské vnitřní politiky. Jen snad zaznamenejme, že úřadu ministerského předsedy se po Tony Abbotovi opět ujal další politik z Nového Jižního Walesu a města Sydney, Malcolm Turnbull. Za poslední čtyři roky je to již čtvrtá – ne-li pátá **změna politické kulisy**. Změna byla provedena samozřejmě a rychle, a podle pravidel westminsterského parlamentního systému.

Ano, ovšemže: co měsíc – to výročí toho či onoho. V září roku 1937 zemřel prezident T. G. Masaryk, a jeho pohřební průvod Prahou vroubily nepřehledné davy truchlících. Zdali pak se ještě kdy ocitne na českém prezidentském stolci osoba jeho vzdělání a moudrosti? – I jedno další české září bylo poznamenáno tou nejčernější barvou smutku. Došlo k tomu v září roku 1938, kdy nás naši **přátelé a spojenci**

předhodili nacistickým vlkům, a to za hlučného jásohu evropských států a národů. Jejich hlavní mluvčí, ministerský předseda Velké Británie, Neville Chamberlain, o Československu tehdy prohlásil, že kvůli zemi, kterou nikdo ani vlastně nezná, nestojí za to pustit se do války. Po návratu z konference s Hitlerem mával hned na londýnském letišti kouskem papíru německým diktátorem podepsaným o tom, že vydání sudetského území Německu je jeho posledním požadavkem. Naivní Chamberlain potom již během několika měsíců poznal Hitlerovu lest. Prezidentu Benešovi pak stejně trvalo několik let dosáhnout od Britů zneuznání Mnichovské dohody čtyř velmocí i přivtělení Sudet k Říši. Tak odplácely Británie s Francií dvacetiletou věrnost Československa. Tak ovšem nekončila osudná neodpovědnost československých „spojenců“. Koncem druhé světové války se opět neostýchaly tyto západní mocnosti odepsat naši zemi do sféry Stalinova samoděržaví – a Československo uvázlo v železném objetí Kremlu po dlouhých 45 let. Lze se dnes ještě domnívat, že by tak zvaný „Západ“ neopakoval svoje neostyšné postoje za podobných situací?... Tak či tak, je dobře všechno to pečlivě udržovat na zřeteli!

Ještě slovíčko k těm výročím. **V říjnu oslavujeme vznik Československa**. Bolševikům se sice podařilo prakticky vymýtit vědomí Čechů o znovunabytí samostatnosti v říjnu 1918, leč „osmadvacátý říjen“ zůstává přece jenom českým národním svátkem. Slováci to totiž dodnes vidí jinak – a několik mladých generací doznává naprostou ignoranci skutečnosti, že vznik Československa je kdysi prakticky zachránil před pochováním do národního hrobu jejich maďarskými dobrodinci... Maďari po světě drže kdysi prohlašovali, že slovenština je pouze jakýmsi dialektem maďarštiny...

Lovec perel *Bojar*

Kühnův dětský sbor

Koncertní oddělení Kühnova dětského sboru, nejstaršího a největšího dětského sboru v České republice, se vydává dobýt poslední kontinent, kde Kühnata dosud nekonzertovala!

34 sboristů a sboristek pod vedením sbormistra Petra Louženského čeká u protinožců více jak 6000 km a koncerty v Canbeře, Aucklandu, Wellingtonu, Melbourne a Sydney. Cesta se uskuteční díky spolupráci s českými zastupitelskými úřady, krajanskými organizacemi a místními pořadateli.

28. 10. Canberra - 12:00, vystoupení na Českém velvyslanectví v rámci oslav Dne vzniku samostatného československého státu (1918)

28. 10. Canberra - 18:00, koncert sboru v katedrále St. Andrew's

29. 10. Canberra - koncerty v místních školách

4. 11. Melbourne - 19:45, Ian Roach Hall, Scotch College, koncert sboru pro veřejnost v hlavním sále jedné z neprestížnějších středních škol v Melbourne

6. 11. Melbourne - 20:00, Deakin Edge, společný koncert Kühnata a Australian Children's Choir, který je jedním z nejlepších dětských sborů v Austrálii

7. 11. Melbourne - 14:00, VodaFest - vystoupení na největším česko-slovenském kulturním festivalu v Austrálii, Kühnata také tento festival slavnostně zahájí ve 12:00 provedním české a slovenské hymny

Detaily k festivalu sledujte zde: <https://www.facebook.com/VodaFest?ref=ts&fref=ts>

8. 11. Sydney - 15:30, Great Hall, University of Sydney - koncert v jednom z nejvýznamnějších koncertních sálů Sydney s australskou varhanicí Amy Johansen

12. 11. Sydney - 19:00, Chatswood Theatre, samostatný koncert

Více informací k tomuto koncertu:

<http://theconcourse.com.au/czech-philharmonic/>

13. 11. Sydney - 19:00, Glebe Town Hall, koncert sboru v rámci Glebe Music Festival

14. 11. Sydney - 15:00, Glebe Town Hall, koncert sboru v rámci Glebe Music Festival

15. 11. Sydney - 15:00, koncert v kostele Our Lady of the Sacred Heart, Radwick

NĚKOLIK ČRTŮ Z MLÁDÍ DOMA (10)

Mže, Berounka a frišná voda

Bořek Šindler

Nad Berouňkou pod Tetínem růže roste červená. Tedy tam v těch místech, mezi Berouňkem a Lahovicemi u Prahy, kde se potom vlévá do Vltavy, tam pod tím Tetínem je to už určitě Berouňka. Tahleta řeka Berouňka je ale mezi českými řekami hotovou rozpustilou čimankou. Nemá totiž nikde pramen. Do Vltavy se vlévá, a to dosvědčí a odpřísáhne kdekýj Lahovičan, ale nikde ta zpropadená řeka nepramení. Zahazuje svoji existenci už někde v německé části šumavského pohoří jako Mže, vine se ladně sem a tam, potom se v Plzni nonšalantně sesnoubí a steče s říčkou Radbůzou, a dál prý už pokračuje jako Berouňka. Mže je pak prostě tatam. To je jedno možné curriculum vitae Berouňky, ale pochyboval bych, že by nebyla k dispozici i jiná vysvětlení. Jisto je, že naše milá Berouňka protéká na své cestě českým krajem malebným údolím pod hradem Křivoklát, a zavlažuje pak i žloutkovické údolí. A teď jsem se i já dovinul tam, kam jsem ze Šumavy pomohl dovinout tu zpropadenou Berouňku. Až do těch Žloutkovic.

Žloutkovice – to je takové zapadlé hnízdo na té Berounce pod údolím Křivoklátu, ale ještě před Nižborem; vezmeme-li to však proti proudu, tedy za Nižborem. Kdybychom to vzali proti proudu, dorazíme z Nižbora, dříve Nové Hutí, do Žloutkovic, a tam jako automobilisté zkusíme. Zkusíme tam, protože se dál už nedostaneme, pak už by se naší cesty musela ujmout berounsko-rakovnická lokálka, anebo bychom si museli rázně zaveslovat proti proudu Berouňky směrem na Račice. Ocitli jsme se teď prostě uprostřed křivoklátských hvozdu v čarokrásném kraji kolem vsi Žloutkovic, utopeném jakoby na konci světa, na březích někdy utopených i ve vodstvu rozvodněné Berouňky. Studenti archeologie vám potvrdí, že se nacházíte poblíže někdejšího keltského opida, vsadil bych se ale, že si spíše posloužíte košíčkem na houby – a těch je tam v sezoně habaděj. Nu a tady v tom pozapomenutém kraji kdysi můj strýc Štulc zakoupil od místního statkáře parcelu, na té dal postavit bytelný „srub“ a jezdil tam z Prahy s rodinou víkend co víkend po celý rok a po celá léta. To byl můj strýc a otec sestřenky Bělíky, a mně se dostávalo privilegia sem tam se i k jejich víkendové výpravě přidružit. Však o tom již byla asi řeč na jiném místě, ale dnes jsem to sem vzal jakoby přímo od pramene. Jet na sobotu a na neděli do Žloutkovic – to bývalo pro mne skutečně významné, a s Bělíkou jsme tam pak řádili a řádili, jen co je pravda. Někdy se šlo přes Dolní seč na Horní seč, a tam bývala celá políčka červených lesních jahod. Cestou se prošlo kolem křížku, kde prý kdysi pytláci pověsili hajného hlavou do mraveniště, a toho místa jsme se s Bělíkou i dost strachovali – co kdyby? Jindy se šlo na druhou stranu řeky hustým hvozdem a houštím na Placinu. Placina všemu vévodila – a dosud vévodí. Je to jakoby takový povětší plácek bez lesního porostu vysoko na skále nad ohbím řeky a skýtá se odtud pohled široko daleko do žloutkovického okolí... My dva s Bělíkou jsme se během těch víkendových vycházek bavili všelijak – a velmi často i svojí vlastní řečí, kterou jsme si vymysleli, a dodnes ji i oba plyně ovládáme, jen se nás zeptat...

Jednoho léta se do Žloutkovic vypravila na několik letních týdnů i celá naše dejvická rodina, leč jen na několik týdnů, a potom jsme zamířili na Slovensko. Na Slovensko do Tater. To bylo tak někdy v první polovině třicátých let a pro mne to byl zážitek nezapomenutelný. Moje maminka byla náruživou milovnicí Slovenska. Hned po skončení první světové války, a muselo to být už někdy v roce 1919 či 1920, se totiž vydala se sestrou Bělou a s přítelkyní Pepinkou Holou „na čundr“ do Vysokých Tater, a to muselo tehdy být nějaké dobrodružství pro tři svobodné dívky z Prahy! Jak mi potom maminka často vypravovala, děvčata se proplétala i cikánskými tábory a podnikala kdekou túru po horách, a domů do Prahy se potom děvčata vrátila plná nadšení krásou slovenských hor, a Slovenskem vůbec. Ta přichylnost, ta láska ku Slovensku moji matku už nikdy potom neopustila, a já jsem to všechno, ty náklonnosti ku slovenské zemi, zdědil po ní... A jakoby se to dělo dnes, nebo snad včera. Rychlík přijede brzy ráno z Bohumína do Čadci – a hned kolem vagonů už pobíhá chlapík s táckem v ruce a vykřikuje „frišná voda, frišná voda!“ To bylo tehdy ještě na zmrzlinu a jiné drahé pochoutky dost nedostupno. Byla to jen ta frišná voda, ale studená byla dost... Rychlík se potom rozjel směrem na Žilinu, a za Žilinou jsme už s maminkou vyhlíželi na obzoru první obrysy tatranských velikánů. Maminka už byla od té chvíle u vytržení, byla ve svém živlu. Tu náladu přenášela i na mne, a byli jsme po celou dobu v Tatrách na jedné struně. Otec tam s námi pobyl jen měsíc, ale

my s maminkou jsme zůstali až nějak tak do poloviny září, s dovolením mé paní učitelky.

V Tatrách čas ubíhal jako voda v místních horských bystrinách. Šlo se na Terryho chatu, šlo se na Popradské pleso, šlo se na Rysy – chodilo se tam i onam. Žádná nuda. Bývalo zvykem, že kdo donesl třeba do Terryho chaty polínko dřeva, dostal šálek čaje zdarma – a věřte, že šálek čaje tam v té výšce nebyl za babku! Kolem cesty nahoru bylo ale poházeno polínek jen což, protože znavení turisté je někdy dokázali donést jen kousínek, než je zmohla únava. Takže – vyčkat a sebrat si jedno polínko až hodně nahoře, v tom byl ten vtip. Cestou nahoru do hor se klepalo holemi a kameny a zaháněli se tak zmije, a chodívali tam i odborní zmijaři s hady napíchnutými na prutech. Semtam se ozval svišť, zapištěl, ale vidět ho obyčejně nebylo. Někdy, ale jen velmi, velmi zřídka se ukázal i elegantní kamzík. Voda v horských plesech byla průzračná, jen do ní skočit, ale byla ledová a koupat se v ní nedalo. A sbíraly se odznáčky na turistické hole a přibíjely se na ně – prostě Tatry byly Tatry, nebyly to ani Žloutkovice, ani Říčany, ani Dobřejičky. Tatry to byly, Vysoké Tatry, a když jsme tam měli jet i příštím rokem, nemohl jsem se jich vůbec ani dočkat. Nebyly ale jen výlety do hor. Byla tam i jiná povyrazení. Dokud tam byl s námi tatínek, jezdili jsme často brzy ráno na houby, těch tam rostlo opravdu utěšeně. Ráno jsme električkou vyjeli do Vyšných Hágů, tam jsme vystoupili a vnořili se do lesů. Houby jsme nasbírali do pytlíku, přivezli domů do Srubů, očistili a maminka je sušila před hotelem na papírech. Domů do Prahy jsme je pak usušené vezli jako drahocennost. A opravdová drahocennost to i byla.

Pro mne, sotva desetiletého chlapce, byly v Tatrách i jiné znamenitosti nikdy nikde mnou nevidané. „Vojenské sruby“ byly opravdu vojenské, byla tam i rozlehlá kasárna tamního horského pluku. Někdy bylo vidět mladé vojíny na cvičení šplhat po stěnách blízkého Gerlachu, a to byla podívaná k nezaplacení. Stěny Gerlachu se hemžily vojenskou zelení. A vojáci mívali cvičení i na cvičišti poblíže hotelu. Chodili kolem a kolem a zpívali, jako bych je dnes slyšel, jen napnout sluch. Za hory, za doly, za ty černé lesy – kam jste se poděéely kam jste se poděéely moje mladé časy. Byli to většinou mladí Slováci s jistou trochou mladých cikánů, ale to jsem jako chlapec nevnímal jako cosi exotického. Vojáci zpívali, zpívali většinou česky a velel jim důstojník Čech – nu a co? Ohledně těch cikánů – někdy jsem s tatínkem zašel přes lesy do nížiny do nějaké vesnice, často do Batizovců. Potkávali jsme tam cikánské děti, jak se trousily ze školy. Pamatuji se, jak si místní vesničané tatínkovi stěžovali, že se vykutálení cikáni ve škole jen zdokonalí ve svých tricích – ale to mi došlo až mnohem později. Tehdy jsem tomu nerozuměl. Zpět ale k těm vojákům. Oni tam měli i jakýsi obchůdek, vojenskou kantýnu, kde se prodávaly za korunu takové pročokoládované homolky, a já jsem na mamince rád mámil korunku za korunkou na tu všechnu dobrotu. Pak tu byla hotelová jídelna. To byla pro mne další senzace. Obsluha ohromná, jídlo ohromné. Sedělo tam za stoly mnoho prominentů, jako třeba generál Prchala s rodinou. Teprve po mnoha dalších letech jsem si to dal do té hromady. Byly to vojenské sruby, byl to vojenský hotel a pobývaly tam důstojníci s rodinami, hlavně to byly rodiny legionářů, ale i jiných důstojníků. Batolil se tam kolem stolů i maličký Jarda Nedbálek, a s tím jsme se potom sešli až zde v Sydney – a on se teď odstěhoval za rodinou na jih do Vincentie... Nu prostě, svět je malý a o náhody není nouze, nebo tak nějak.

To tedy bylo to moje Slovensko, ty Tatry. Dostal jsem se tam do těch Vojenských srubů ještě jednou v létě roku 1946, a bydlel na pokoji s poněkud mladším Brňanem. Chodili jsme spolu na túry a polemizovali – on byl skutečně přesvědčeným komunistou. Později se z něho stal největší český astronom – Boris Valníček. Jednou jsem se pak do Tater dostal se synkem Pavlem, ale to už bylo ve všem komfortu autem a v luxusním Grand hotelu ve Smokovci. Naposledy jsem se rozjel do Vysokých Tater předloni, ubytoval se v Tatranských Zruboch, ale objevil jsem tam i starou budovu někdejšího hotelu. Slovensko mě nezklamalo – nádherné hory, čistounký vzduch, a příjemní lidé... A i do Žloutkovic jsem v posledních letech zavítával rok co rok. Placína se tam stále vysoko nad Berounkou tyčí, balvan „hastrmaňák“ stále vyčuhuje z vody a bude vyčuhovat, i když já už nebudu ani ve Žloutkovicích, ani tady v Sydney... Takže opět tak a nejinak.

Avšak i život v Praze spěl dál, a nadešel den, kdy jsme obecnou školu opustili nadobro. Zkouškou na gymnasium jsem prošel jen taktak. Vadily mi ty počty. To ale zase někdy jindy...

Z TAJŮ KRÁS ČESKÉ ŘEČI

Bořek Šindler

Jedním z tajů českého jazyka je jeho přirozená tendence lichotit našemu ženskému rodu – alespoň tu a tam. Nevím, kolik jiných řečí dovede tak markantně dámám svého kmene lichotit, tak ostentativně, leč setrvejme a toho lichocení po česku. A začněme u těch nejmladších reprezentantek české ženskosti. Holka není jen holka. Je to i holčina, holča, holčička, holčinka, – modrooká i nemodrooká. Potom následuje ta dívka. A to v mnoha tvarech. Děvče, děvčátko, dívěnka, děvenka, děva, děvečka, děvucha – a čert vem Poláky, když termínem „dívka“ si, proszę pana, usmyslili označit bohapustou děvku. A co dáma? Tady holt pozor – existuje sice v naší řeči i zdobnělina – ale dámička už není opravdová dáma. Snad mi bude prominuto, že jsem dnes hned na samém počátku dal průchod své nepotlačitelné přirozenosti pokochat se českým ženským půvabem, byť jen na papíře, a snad i trochu našim dámám polichotit. Leč - rem tene et verba sequentur – drž se věci a slova budou následovat. Nuže, milá slova, následujtež! [Pozn. redakce: Bible Kralická] Neleňtež a následujte!

Hovoří a píše se tady v tom sloupci o tajích, o tajích krás české řeči. Krása? To ano. Krása je krása. Nádhera. Epes rádes. [Pozn. redakce: Vysvětlení najdete na: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10098745482-o-cestine/5528-epes-epesni/>]

Ale taj? A dokonce taj krásy? Věřili byste, že není nijak snadno zjistit nějakou tu definici „taje“? Tajnost, tajemství – to, prosím, ano. Ale ten „taj“ je dost na tu pováženou. A proč vůbec „Z tajů“ – proč ne o tajích, o tajemnostech, o tajnostech? Dnes, po tolika letech všelikých blábolů o tajích, je i autoru samému zatěžko hledat a najít odpověď. Je tudíž i tajem, proč si ten taj, ty taje, kdysi vůbec vymyslel. Když už ale o taji a tajích, přichází mi na jazyk taková jakási anekdůtka. Jdou tři kamarádi brzy zjara ještě zledovatělým parkem, učitel, knihovník a farář, a před nimi tři mladé krasavice. Kamarádi se rozhlížejí, jeden skoro upadne po náledí, stromy ještě nezačínají pučet, travička povyschlá a dost zažloutlá, ale slunko se přece jen probírá ze zimních mrákot. Led na loužích zvolna mizí, a hele, tamhle poskakuje veverka... V tom učitel usykne – taje, hoši, taje. Knihovník přikývne – jo, taje. A důstojný pán se s gustem přidá – ta je, ta prostřední! Tolik o krásách tajů...

Neuspal jsem vás, milí zlatí? Nebo si teprve teď dáte šlofika? Dnes už je to nemoderaní, rychle se to vytrácí z českého slovníku, ale neztratilo se to ještě. Češi si toho šlofika kdysi obratně vytvořili z jazyka sousedů. Schlafen, spát. Schlaf, spánek. Schläpfchen, spáneček, pospáníčko, zdřimnutí. Dát si po obědě šlofika, tomu se dnes ještě rozumí, i když se dává přednost tomu zdřimnutí... Nu, o těch někdejších germanizmech už tu bylo řeči jako „za Palackýho“. Přesto bych si dnes ale rád troufnul na jakési repete, než se to všechno nám Čechům vykourí z hlav. Nebo že bychom si to v rámci Evropské Unie zopakovali na kvadrát? Spolu s lídrem, bukováním, marketingem, a tak? Především bych však rád poznamenal, že těch germanizmů si čeština kdysi užila daleko více a déle než dnes těch anglicismů – a přežila. Kdyby se byl třeba v postkomunizmu zachoval cech domácích prťáků, byli by dodnes sedali ve svých ševcovských dílničkách na verpánky – verpánek/Werkbank. Zopakujme si dnes rychle a jen tak na přeskáčku několik ukázek z té naší slovní zásoby počestěných „vejšplechtů“, a jen tak namátkou: fusekle, štrozok, šrajtofle, lajvant a vikslajvant, forhont, maršrůta, kraksna, haksna, šnuptychl, lajntůch, lajblík, šmajchlovat, rajzák, hastrman, permoník, šoufl, okširovat, verbovat, buřt, fašírka, flaška, štrůdl, šlajsna, šnytlik, šmakovat, špacír, kapírovat, špitál, šprycna, lamentovat, fryzýrovat, mašírovat, šproch – a desítky a desítky dalších. A čeština přežila. Právětak nepochybně přežije ten nával počestěných i dosud nepočestěných výrazů anglických – náš ústrojný, pružný a všemi mastmi mazaný jazyk si to může dovolit jen s lehoulinkým pozvlněním.

Každá evropská mluva si během dlouhých věků svého vývojového procesu vypůjčovala rozumy – i nerozumy – od sousedů. Bude to jistě platit i o jazycích mimoevropských. Během středověku, ba vlastně až do úplného nedávna, chodily evropské jazyky na vypůjčky se džbánečkem k latině, a latina sama si toho předtím navypůjčovala až do Říma: z řečtiny natahala dost a dost. Jak se zdá – a jako nevyučený amatér tomu nemohu nevěřit – čeština si domů nanosila, k sobě domů, z církevní i necírkevní latiny během středověku celé přehršle rozumů. Takže jazyku latinskému dluží například i český básnický výtvar: „Podkoní a žák“ dluží svůj díl,

a to nepochybně platí i o jiných českých slovesných dílech té doby. Němčina si chodila pro rozumy do jazyka francouzského a do italštiny, a často je potom předávala jazyku českému. Češtinu ovšem potkalo to neštěstí, že koncem osmnáctého století si císař Josef II usmyslil zavést němčinu jako úřední jazyk v zemích své celé rakouské říše pod kontrolou rodu habsburského – a to byl tehdy věru notný kus Střední Evropy. Nebyla to, jak dobře víme, jediná pohroma pro tou dobou vrávorající češtinu, ale dalo jí to co proto. Takže prarodiče naší nyní nejstarší generace se ještě potáčeli v těch šláfrocích a lajblicích z rohu do rohu. To platilo ještě do druhé poloviny století devatenáctého – leč čeština se potom opět vzpřímila, a dnes už jen málokdo mezi Ašem a Vsetínem vzpomene na radikální zásahy císaře pána Josefa II a jeho rodu. Ovšemže i za vlády kremelských místodržících v Praze se děly pokusy o našroubování alespoň několika ruských vzorků – ale když se třeba dějí pokusy změnit českou nástěnku na neohrabanou stěngazetu, ukáže se samo sebou, že se nedají do našeho jazyka našroubovat nenašroubovatelnosti.

Takže – vzhůru k dalším metám do budoucna. Čeština byla před Rakouskem a je i po něm, přežila Hitlerův pokus o vraždu, protřpěla se stěngazetami, přežije Evropskou Unii, a přežije i veškeré dnešní lídry a marketingy. Má na to. Ano, má na to, a ještě jí zbude po kapsách dost drobných!

28. ŘÍJEN - VZNIK ČESKOSLOVENSKA

**Přijďte jej s námi oslavit
v neděli 1. listopadu ve 14 hodin
do Národního domu Sokola Sydney
16 Grattan Crescent, Frenchs Forest**

Open on Thursday, Friday and
Saturday Evenings.

Serving Czech Specials and Tap
Beer.

Velkopopovický Kozel

Follow us on Facebook

www.skartas.com

2/10-18 Orchard Rd, Brookvale

